

EEN VAN DE VORMEN VAN WERKLOOSHEIDSBESTRIJDING IN ENGELAND: DE TRADE FACILITIES ACT.

Het werkloosheidsvraagstuk is als bekend, in Engeland van ontzaglijken omvang. Het aantal werkloozen is weliswaar sedert 1921, toen het eenige maanden lang zelfs de 2 millioenen te boven ging, niet onbelangrijk gedaald. Niettemin bedraagt het nog steeds meer dan 1.4 millioenen en is het percentage ook in 1922 nimmer beneden 12 gekomen. In dubbelen zin dus vergelijkenderwijs hooger dan hier te lande. Immers hier is het cijfer in den loop van het jaar, tot aan de hernieuwde seizoenstijging in December j.l. tot 9 teruggelopen, terwijl bovendien de industrieele arbeidsbevolking hier te lande een belangrijk geringer percentage van de bevolking uitmaakt dan in Engeland.

Er is dus, reeds uit hoofde van den omvang van het probleem in Engeland, alle reden met aandacht kennis te nemen van de maatregelen, daar te lande getroffen, en de resultaten ermede bereikt.

Een uitnemend overzicht en een onpartijdige beoordeeling tevens van wat daar te lande is geschied, zijn te vinden in het enkele maanden geleden verschenen boek van Sir Lynden Macassey: *Labour Policy, False and True*¹⁾. Men zou dit geschrift, ook al is het in zijn meer algemeene beschouwingen niet overal even sterk, vooral wegens zijn volmaakt reëelen kijk op de dingen in handen wenschen van al degenen, die in eenigerlei qualiteit met deze vraagstukken te maken hebben.

Tot de getroffen maatregelen behooren er twee, die in onderling verband ten doel hebben door garanties van overheidswege bij te dragen tot verruiming van werkgelegenheid. Deze zijn het Export Credits Scheme en de Trade Facilities Act.

Het eerste, dat aanvankelijk, in den tijd dat de toestand van geld- en kapitaalmarkt nog gespannen was, inderdaad het verstrekken van crediet ten doel had, doch sedert in een gedeeltelijke export-garantie is omgezet, zal hier niet nader besproken worden, hoezeer de Engelsche ervaring ook hier waardèvol materiaal oplevert.

De tweede maatregel, de Trade Facilities Act heeft een doel, dat zich in zekeren zin hierbij aanpast. Terwijl toch het Export Credits Scheme ten doel heeft de totstandkoming van speciale exporttransacties te vergemakkelijken en in verband daarmee van geval tot geval een telkens in zeer kort tijdperk aflopende gedeeltelijke garantie verleent, kan krachtens de Trade Facilities Act staatsgarantie worden verleend voor rente en aflossing op leeningen aangaan naar werken in hoofdzaak voor kapitaaldoeleinden of in ieder geval voor doeleinden, welke zich over een langere periode uitstrekken, door welke werken dan tevens de werkloosheid wordt vermindert.

Het is over dezen tweeden maatregel, dat hieronder enkele mededeelingen volgen, aan officieele stukken en aan het zooveen genoemde geschrift ontleend en aangevuld met zoodanige als slechts door persoonlijke bespreking met hen, die aan de uitvoering deel hebben, en met tot oordeelen bevoegde „outsiders” verkregen kunnen worden.

De wet, op grond waarvan bedoelde kapitaalgarantie kan worden verleend, dateert van 10 November 1921. Zij is gewijzigd 15 December 1922, in hoofdzaak om het maximum, in de oorspronkelijke wet gesteld op £ 25 millioenen, te verhoogen tot £ 50

¹⁾ Sir Lynden Macassey, *Labour Policy, False and True*. Thornton Butterworth Ltd, London 1922, 7/6 net. Sir Lynden Macassey is gedurende den oorlog en daarna bij voortdurende in arbeidsquaesties de onpartijdige vertrouwensman geweest van de Regeering, aanvankelijk in hoofdzaak in den scheepsbouw. In de inleiding vertelt Sir Lynden o. a. dat hij zijn ervaring baseert op meer dan 3000 conferenties met vertegenwoordigers van organisaties van werkgevers en werknemers in allerlei vorm.

millioenen en tevens den termijn van één jaar, gedurende welken garantie zouden kunnen worden verleend, met één jaar, dus tot eind 1923 te verlengen. Voorts werd het heffen van een zeker bedrag tot dekking van de kosten van administratie etc. mogelijk gemaakt.

Verleend wordt uitsluitend een garantie, geen crediet dus, terwijl de Treasury practisch den eisch stelt, dat de financiering niet zal geschieden met bankcrediet, doch door een werkelijk bij den eigenlijken belegger geplaatste leening. In enkele gevallen is voor „public utilities” — waarover in dit verband nader — het geld verstrekt door de „National Debt Commissioners” d.i. uit voor belegging bestemde overheidsmiddelen.

Voor een dergelijke garantie komen in aanmerking leeningen uitgegeven „by any government, any public authority, or any corporation or other body of persons”. Op den voorgrond staan dus overheidslichamen, al zijn particuliere ondernemingen niet uitgesloten.

Te harer voorlichting heeft de Treasury een commissie van advies benoemd, aanvankelijk uit drie, doch thans uit twee leden bestaande, nl. Sir Robert Kindersley, lid der bankiersfirma Lazard Bros, dezelfde, die aan de jongste Ned.-Indische £-leening een werkzaam aandeel heeft gehad, en Sir William Plender, een der meest bekende accountants uit de City. Een bescheiden bureau staat aan de commissie ten dienste. Van belang is, dat de Regeering in het parlement de verklaring heeft afgelegd, dat zij niet in het werk der Commissie zou ingrijpen. „It was thereby made certain that sound business considerations rather than political expediency would be the guide to the Committee's activities”. Practisch is tot dusver het advies der Commissie steeds door de Treasury opgevolgd.

Aan twee beginselen wordt bij de uitvoering op de meest strenge wijze de hand gehouden. In de eerste plaats moet het geld dienen om te worden gebruikt voor nieuwe kapitaalsuitgaven. Aflossing van bankcrediet — wat bij tal van aanvragen het eigenlijk doel bleek — is volstrekt uitgesloten. Het volle bedrag moet voor *nieuwe* werken worden besteed. Deze werken kunnen ook in het buitenland worden aangelegd. In dit geval zal de garantie zich beperken tot credieten, opgenomen voor de aanschaffing van materiaal, rails, machines, etc., in Engeland. Zooals straks blijken zal zijn er enkele van deze gevallen. Op het beginsel, dat het kapitaalsuitgaven in den engeren zin moeten zijn, is in den aanvang een paar maal voor betrekkelijk bescheiden bedragen inbreuk gemaakt, door garanties voor leeningen opgenomen voor het bouwen of voltooiën van een bepaald schip. Van garanties voor het verstrekken van „bedrijfskapitaal” in den eigenlijken zin van het woord kan echter geen sprake zijn.

In de tweede plaats moet het werk strekken tot directe vermindering van werkloosheid. Werken, die eerst na eenigen tijd zouden aanvangen, komen niet in aanmerking, terwijl vast moet staan, dat zonder de staatsgarantie of het geld niet te krijgen was, of slechts onder zoodanige voorwaarden, dat van de uitvoering van het werk zou moeten worden afgezien. Het bedrag wordt niet aanvaard, dan na nauwkeurig onderzoek naar de realiteit van de prijzen, welke aan de calculatie ten grondslag liggen.

Dit onderzoek naar de realiteit der prijzen strekt zich uiteraard ook uit tot de te betalen loonbedragen. Er zijn in Engeland — anders dan voorzoover mij bekend hier te lande — bedrijfstakingen, waar het werkelijk loon op het oogenblik zelfs niet onbelangrijk gedaald is tot beneden dat van vóór den oorlog. Dit geldt o. a. voor den scheepsbouw, waar het loon thans in doorsnee op 130 à 140 pCt. van het loon van vóór den oorlog te stellen is en thans, voor zoover ik kan oordeelen — de droevige toestand van de loonstati-

stieken in de meeste landen, Nederland mede voor- aan, belet afdoende verificatie — belangrijk staat beneden het loon in den Nederlandschen scheepsbouw. Dit feit verklaart mede, waarom onder de enkele particuliere bedrijven, aan welke garanties verleend zijn, de scheepsbouw verreweg de voornaamste plaats inneemt.

In andere bedrijfstakken, waaronder het bouwvak, staan daarentegen ook in Engeland de loonen in koopkracht ook thans nog niet onbelangrijk boven die van voor den oorlog. Welk standpunt moet, wanneer niettemin werkloosheid van zekeren omvang in deze vakken ontstaat, de overheid innemen?

Een categorisch antwoord is op deze vraag, die natuurlijk niet alleen geldt voor deze wijze van overheidssteun, niet te geven. Een enkele blik b.v. in den hierbijgevoegden staat doet zien, dat tal van garanties gegeven zijn voor werken, waarbij het bouwvak een zekere rol speelt, terwijl zelfs twee bescheiden bedragen direct voor huizenbouw gelden. In het algemeen wordt echter het beginsel aanvaard, dat bedrijfstakken, waar het loon in koopkracht dat van vóór den oorlog te boven gaat en in ieder geval voor die, waar de loonstijging het gemiddelde der andere vakken overtreft, slechts in de laatste plaats in aanmerking komen. Voor den hier besproken vorm van overheidssteun heeft deze vraag nog bijzondere beteekenis, aangezien met de hoogere loonen het bedrag, dat aan het werk moet worden ten koste gelegd, stijgt en daarmede tevens het risico voor den staat.

De juistheid van dit standpunt schijnt niet tegen te spreken. Wanneer de Heer Wibaut op het jongste congres der S. D. A. P. de hoop uitspreekt, dat, al zullen met de kosten van levensonderhoud de loonen dalen, zij niettemin in koopkracht een flink eind boven 1914 zullen kunnen blijven, dan zal de wenselijkheid hiervan, voorzover de economische mogelijkheid het zal toelaten, moeilijk door iemand worden ontkend. Een andere vraag wordt het evenwel, wanneer de staat steunend moet ingrijpen. Dan dwingt, het beginsel nog daargelaten, reeds de beperktheid van de gelden, waarover de overheid beschikken kan, ertoe grenzen te stellen.

Dat het de commissie niet aan aanvragen ontbroken heeft, laat zich begrijpen. In totaal zijn het er niet minder dan 1100 geweest! Tot dusver heeft de commissie volgens de jongste gegevens 33 gevallen aanvaard tot een totaal bedrag van £ 22.243.645. Voor een juist begrip volgt hieronder de volledige lijst, hoofdzakelijk in chronologische volgorde.

Uit deze lijst blijkt, dat de groote meerderheid zijn zgn. „public utilities”, bedrijven, die elders, ook hier te lande, reeds in handen van de overheid — rijk, gemeente, provincie — zijn en die in Engeland staan „under statutory powers” d.i. opgericht zijn krachtens een speciale wet en aan tal van bepalingen onderworpen zijn, waaronder het verbod van uitkeering van dividend boven een uiterst laag percentage. Zuivere particuliere bedrijven vindt men behalve in den eersten tijd slechts in hoogst enkele gevallen.

Verskillende omstandigheden leidden hiertoe. In de eerste plaats meende men in beginsel aan bedrijven van algemeen nut den voorrang te moeten laten. Bovendien is een zuiver particulier bedrijf in haar wel en wee volstrekt afhankelijk van de qualiteit der leiding. Ook bij een bedrijf van algemeen nut kan de leiding te kort schieten. Het bedrijf vervult echter een functie, die het voortbestaan noodzakelijk maakt, terwijl het bovendien veelal een monopolistische positie inneemt, zoodat steeds wel een oplossing gevonden zal worden. Bovendien is het bij het zuivere particulier bedrijf mogelijk, dat in goede jaren met het onder rijksgarantie verkregen geld groote winsten worden gemaakt. Daargelaten dat de garantie dit niet ten doel heeft, zouden garanties aan particuliere bedrijven over langeren termijn dus practisch neerkomen op: alle kwade kansen voor de overheid en alle goede voor het bedrijf.

De noodzakelijkheid gedurende een betrekkelijk langen termijn voortdurend voor de geldelijke belangen der overheid te waken — het zwakke punt der regeling in het algemeen — stelt vooral tegenover het particuliere bedrijf de vertegenwoordigers van den staat voor groote moeilijkheden. Zooals een der „outsiders” het uitdrukte: Het is merkwaardig

Naam.	Bedrag in £	Termijn in jaren.	Doel.
1. Harland & Wolff Ltd.....	1.493.345	10	Reparatiewerf a/d. Theems; uitbreiding werf Glasgow etc.
2. Holbrook Brick & Tile Co. Ltd.	4.700	4	Uitbreiding steenfabriek.
3. W. Beardmore & Co. Ltd.	600.000	5	Voltooiing schip voor Soc. An. Lloyd Sabaud.
4. South Crofty Ltd.	30.000	3	Pomp-installatie tinmijn.
5. James Powell & Sons Ltd.....	50.000	10	Uitbreiding bedrijf.
6. Levant Tin Mines Ltd,	10.000	3	Aankoop machines etc.
7. Harland en Wolff Ltd.	95.000	1	Voltooiing schip.
8. Calcutta Electric Corp. Ltd.	500.000	25	Uitbreiding centrale en kabelnet.
9. Lee Conservancy Board	100.000	30	Vaartverbetering rivier Lee.
10. London Electric Railway Co. e. a.	6.458.000	30	Uitbreiding Londen Underground.
11. S. E. & Chatham Constr. & Power Co. Ltd.	5.500.000	25	Electricatie Suburban sporen.
12. Newfoundland Prod. Corp. Ltd.....	2.000.000	25	Papiermolens, electr. centrale (New Foudland).
13. Kassals Railway Co. Ltd.	1.500.000	30	Spoorwegaanleg Thaman-Kassala (Soedan).
14. Merton Board Mill Ltd.	100.000	10	Uitbreiding bedrijf.
15. Cropper & Co. Ltd.	100.000	10	” ”
16. Pickerdite & Co. Ltd.	17.500	10	Nieuwe flesschen-machines.
17. Palmers Dry Dock Co. Ltd.	300.000	30	Nieuw dok te Swansea.
18. Rhymney Valley Sewerage Board	160.000	25	Drainering etc. Rhymney Valley.
19. Minehead Elect. Supply Co. Ltd.....	4.500	25	Aankoop generator.
20. Leckhampton Quarries Co. Ltd.	50.000	25	Spoorwegaansluiting.
21. Kent Electr. Power Comp.	15.600	20	Transformator etc.
22. Egham & Staines Electr. Co. Ltd.	50.000	25	Nieuwe centrale etc.
23. Workington Harbour & Dock Board	500.000	30	Nieuwe werken.
24. North Somerset Electr. Supply Ltd.	25.000	25	Transformator etc.
25. Shropshire etc. Electr. Power Co.	700.000	30	Nieuwe centrale etc.
26. Llantrisant etc. Housing Co. Ltd.	100.000	30	Huizenbouw.
27. Lanner Synd. Ltd.	25.000	5	Verbetering tinmijnen.
28. Dolcoath Mine Ltd.	50.000	8	” ”
29. London Electr. Supply Corp. Ltd.	650.000	25	Uitbreiding centrale etc.
30. Ipswich Dock Commission	125.000	30	Haven- en kadewerken.
31. Tata Power Co.....	850.000	20	Hydro-electrische werken in Indië.
32. Colliery Cottage Co. Ltd.	55.000	30	Huizenbouw.
33. Oxford Electr. Co. Ltd.	25.000	2	Uitbreiding.

£ 22.243.645

hoe gemakkelijk de „standard of morality”, die in het bedrijfsleven onderling pleegt te worden in acht genomen en waarvan men den grondslag stellig niet alleen in het eigenbelang moet zoeken, dalen kan, zoo spoedig men staat tegenover den staat.

Dat niettemin van de talrijke particuliere aanvragen, die van het totaal van 1100 de groote meerderheid uitmaakten, een 15-tal voor garantie in aanmerking zijn gebracht, daarbij £ 2.780.000 of 12 pCt. van het totaal gegarandeerde bedrag in beslag nemende, is toe te schrijven aan speciale oorzaken, waarvan die betrekkelijk de scheepsbouw reeds zijn genoemd, terwijl wat met name de bedragen betreft voor tinmijnen beschikbaar gesteld, de overweging deze geweest is, dat tegenover deze meeren-deels in Cornwallis gelegen bedrijven de Regeering wel tot iets verplicht was, aangezien de prijszetting voor het product gedurende den oorlog de voornaamste reden vormde voor de bestaande moeilijkheden zich nieuw crediet te verschaffen. In het begin heeft ook een zekere rol gespeeld het feit, dat de aanvankelijk vrij gespannen toestand op de kapitaalmarkt het voor particuliere bedrijven dikwijls niet gemakkelijk maakte geld te krijgen.¹⁾

Tot zoover de Engelsche regeling en hare uitvoering. Beide zijn voor de zooveelste maal bewijs, hoezeer dit land de benijdbare kunst verstaat bij haar maatregelen op sociaal gebied aan de gezonde commercieele en economische beginselen hun volle plaats te geven. Deze beginselen mogen uiteraard op geen gebied van overheidsingrijpen ontbreken. Op het terrein van het sociale overheidsingrijpen echter het minst van al, wil fiasco en financieel disaster niet het onvermijdelijk gevolg zijn.

Het is overigens uiteraard niet te verwachten, dat de Engelsche staat zonder kleerscheuren van al deze garanties zal afkomen. Ook zij, die voor de gestie aansprakelijk zijn, verwachten dit niet. Wordt echter bereikt, dat dit bedrag binnen redelijke perken blijft en met name beneden het bedrag, dat de Regeering of andere overheidsorganen anders aan werkloosheidsuitkeeringen of toeslag daarop zouden hebben moeten afdragen, dan is er naast de vermeerderde arbeidsgelegenheid zelfs in zekeren zin financieele winst.

Ten slotte nog één woord over de vraag, welke wellicht zou kunnen rijzen, of er in Nederland voor een dergelijke maatregel plaats zou kunnen zijn. Het antwoord kan, dunkt mij, moeilijk anders luiden dan in dezen zin, dat, indien het beginsel op dezelfde gezonde manier werd toegepast als in Engeland — en iedere andere toepassing zou een onjuiste zijn — dit niet het geval is. De „public utilities”, welke in Engeland den hoofdschotel vormen, zijn hier te lande reeds op hooge uitzonderingen na in handen van overheidslichamen, hetzij van den staat zelf, hetzij van gemeenten en provincies. En het crediet van deze laatste is waarlijk niet zoo slecht, noch dat van den staat zoo goed, dat een staatsgarantie hier eenig belang zou hebben.

Of er hier te lande bij de zoo geheel andere verhouding tusschen bankwezen en industrie als in Engeland ooit aanleiding zou kunnen bestaan ten aanzien van het particuliere bedrijfsleven van een dergelijke regeling gebruik te maken, is in hooge mate dubieus. In ieder geval echter is daarvoor een organisatie in den Engelschen geest overbodig. Mocht zich een geval voordoen, waarbij een dergelijke vorm van staatssteun de beste en bij de hier te lande bestaande regeling van werkloozenzorg, voor de overheid de minst kostbare zou zijn, dan kan ieder geval op zich zelf worden bezien. Voor het daarbij door

¹⁾ Dezer dagen is op curieuze wijze gebleken, dat ook de staatsgarantie nog niet alles is voor het verkrijgen van de noodige gelden van het publiek. Bij de emissie van de Kassala Railway Co. Ltd. (n°. 13 van het lijstje) moest toch 83 pCt. door het emissie-syndicaat worden opgenomen!

de overheid in te nemen standpunt wijst Engeland den juiststen weg. B.

HET RAPPORT VAN DEN RECHTER-COMMISSARIS IN DE ZAKEN DER „ALGEMEENE”.¹⁾
II (Slot).

Tijdens en na den oorlog is de toestand der Maatschappij aanmerkelijk slechter geworden. De oorzaak daarvan moet gezocht worden in de groote bedragen door de „Algemeene” belegd in valuta's, die tijdens en na den oorlog steeds meer gedaald zijn en thans tegenover den gulden ongeveer het nulpunt hebben bereikt. Die waardedaling zou de „Algemeene” echter geen schade berokkend hebben, als zij maar geen beleggingen in vreemde valuta had bezeten tot een hoogere waarde dan hare verplichtingen in diezelfde valuta luiden. Ware de premiereserve voor hare Deutsche portefeuille b. v. Mark 1.000.000 groot en had zij tot dekking hiervan Mark 1.000.000 Deutsche beleggingen gehad, dan zou de koersdaling van de Mark haar vrijwel onbekommerd hebben gelaten. Anders echter wordt de zaak, wanneer tegenover Mark 1.000.000 premiereserve b. v. Mark 3.000.000 beleggingen staan. Dan moet het surplus van Mark 2.000.000 dienen tot dekking van verplichtingen in andere valuta dan de Mark, b. v. tot dekking van gulden-verplichtingen en dan beteekent iedere koersdaling van de mark tegenover den gulden direct verlies.

Bij de „Algemeene” heeft men zich vóór den oorlog over deze kwestie geen zorgen gemaakt en haar treft deswege geen verwijt, al had bij een zoo internationaal bedrijf, als de „Algemeene” uitoefende, eene voorzichtige bedrijfsleiding wel met zich gebracht althans te streven naar zekere verhouding tusschen buitenlandsche verplichtingen en buitenlandsche beleggingen. Even dwaas als op het oogenblik iemand genoemd mag worden, die beweert dat de Mark weldra op zijn vóór-oorlogschien stand zal terugkeeren, even dwaas zou vóór den oorlog hij uitgekreten zijn, die mocht hebben willen betoogen, dat de Mark weldra minder dan 60 cent waard zou zijn.

De „Algemeene” belegde haar geld eenvoudig daar, waar zij zulks het voordeligst achtte en of die beleggingen dan luiden in Deutsche Marken, Oostenrijksche Kronen of Russische Roebels liet haar koud. Wel valt te betreuren, zooals de Rechter-Commissaris zegt, dat de „Algemeene” zoo weinig belegging in hypotheeken en in goede Hollandsche fondsen heeft gezocht, met gevolg dat haar bezit aan buitenlandsche beleggingen buitengewoon groot was. De Maatschappij stelde zich wel op het standpunt, dat, nu hare tarieven op een rentevoet van 4 pCt gebaseerd waren, zij geen beleggingen met lager rendement mocht nemen en die rente was in het tijdperk harer grootste uitbreiding van soliede Nederlandsche obligaties en pandbrieven niet te maken.

Op blz. 61 becijfert de Rechter-Commissaris, dat de „Algemeene” bij het begin van den oorlog in Deutsche, Oostenrijksch-Hongaarsche, Finsche en Russische waarden eene overdekking bezat van ± f 14.000.000 (naar de boeking van eind 1913), waaronder als waarde van het Russisch bedrijf ± f 2.700.000. Nu die beleggingen practisch waardeeloos zijn geworden, beteekent dit eenvoudig een verlies van hetzelfde bedrag.

Kan men van dit verlies zeggen, dat het geleidelijk en als gevolg van den loop der omstandigheden is ontstaan, daarnaast zijn nog hoogst ernstige valuta-

¹⁾ Waar ik de vorige week in het eerste gedeelte van mijn artikel een verschil aangaf tusschen hetgeen men vóór 1908 wel en na dien niet meer in de jaarlijksche verslagen vermeldde, acht ik het dienstig dit in zooverre te verduidelijken, dat zulks speciaal betreft de contante waarde van de opslagen voor onkosten der wiskundige reserve.

verliezen geleden als gevolg van daden door de Directie in oorlogstijd verricht, daden, die ieder voorzichtig zakenman, ook onder het licht der toenmalige omstandigheden bezien, ten zeerste zal afkeuren en die alleen verklaard kunnen worden, doordien — zooals de Rechter-Commissaris zegt — dikwijls blijkbaar in angst besluiten genomen zijn, die bij kalme overweging mogelijk achterwege zouden zijn gelaten.

Ik heb hierbij in de eerste plaats op het oog den aankoop in vollen oorlogstijd van ± 10.000.000 Hongaarsche Kronen (eind 1915-begin 1916). Wat is de reden van dezen aankoop geweest? De Hongaarsche portefeuille der „Algemeene” behoorde tot die, welke tijdens den oorlog de meeste zorg gaven. Door onvoldoende nieuwe productie en vele royementen naast stijging van onkosten was zij verliesgevend. Men meende nu die moeilijkheden het hoofd te kunnen bieden door oprichting eener zelfstandige Hongaarsche Maatschappij — de Magyar Hollandi — waarin de Hongaarsche Portefeuille der „Algemeene” ingebracht werd. In de premiereserve, gelijk de „Algemeene” die berekende, was voor de Hongaarsche portefeuille beschikbaar ± Kr. 7.200.000, welke te boek stonden voor f 3.500.000. Dit bedrag aan de dochter-maatschappij als premiereserve mee te geven, werd echter onvoldoende geoordeeld.¹⁾ Men becijferde een bedrag van ± Kr. 10.000.000 noodig te hebben. Dit zou beteekenen eene bijpassing uit de kas der „Algemeene” van Kr. 2.800.000, welke bij een koers van 35 cent zouden kosten ongeveer f 1.000.000, welk bedrag de „Algemeene” als verlies zou moeten afschrijven. Bij den toestand, waarin de „Algemeene” reeds verkeerde, mocht aan een dergelijke transactie niet worden gedacht.

„Anders zou de zaak worden, indien men éézelfde guldenbedrag als waarvoor de bestaande Hongaarsche beleggingen te boek stonden, besteedde voor den aankoop van nieuwe Hongaarsche beleggingen. De Kronenbelegging voor een reserve van Kr. 7.200.000 stond a pari in de boeken, dus voor ongeveer 3½ miljoen gulden. Indien men nu een som van 3½ miljoen gulden besteedde voor aankoop van Kronen à ± 35 cent, dan kreeg men voor dezelfde gulden som ± 10 miljoen Kronen.

„Op die wijze meende men met één slag de moeilijkheid te kunnen overwinnen.” (Rapport Rechter-Commissaris bl. 33).

Aldus is dan ook geschied, 10 miljoen Kronen zijn naar Budapest geremitteerd, waarvoor men, bij een gemiddelde koers van 28,56 — de kroon was toch inmiddels weder verder gedaald — f 2.856.000 heeft betaald.

De Rechter-Commissaris vervolgt:

„door geen der directieleden en Commissarissen schijnt het groote gevaar te zijn gevoeld, dat aan deze transactie verbonden was. Tegen aankoop van Kr. 10.000.000, stel men kon toen voor de „Algemeene” nog geen tekort voorzien hebben, zou moeilijk iets in te brengen zijn geweest, als men nog geen kronenbelegging had gehad. Al was toen het begrip van „overdekking” nog niet doorgedrongen, zoo wekt het toch verwondering, dat door niemand gevoeld is, dat zulk eene transactie meebracht, dat men 8,4 miljoen Kronen behield, maar nu als belegging voor Hollandsche, Indische en ander portefeuilles, met alle wisselrisico's hieraan verbonden.”

De Rechter-Commissaris stelt het verlies, op deze transactie geleden, gelijk aan het bedrag voor aankoop der nieuwe Hongaarsche belegging besteed, alzoo op rond f 2.800.000.

Men kan, lijkt me, het geleden verlies als volgt beredeneeren: door den aankoop der nieuwe Hongaarsche belegging, welke tegelijk met de Hongaarsche verplichtingen afgestooten is, is de bestaande Hongaarsche belegging, groot 8,4 miljoen kronen, geheel een overdekking geworden. De Hongaarsche Kroon, aangekocht voor 50 cent, thans gelijk nul stellend,

¹⁾ Hier wreekte zich reeds het hebben eener zoo krap berekende premiereserve!

is er dus een verlies van..... f 4.200.000
In het reeds vroeger gecalculeerde verlies wegens overdekking ad f 14.000.000 is voor overdekking in Hongaarsche waarden begrepen „ 1.400.000
zoodat het door *deze* transactie geleden verlies gesteld moet worden op f 2.800.000

Tijdens den oorlog zijn ook op groote schaal Fransche en Belgische francs aangekocht, waarop eveneens een ernstig valutaverlies geleden is. De Rechter-Commissaris becijfert dit verlies voor de Fransche francs globaal op f 2.500.000 en voor de Belgische francs globaal op f 1.446.000. Op zichzelf waren deze aankopen veel beter te rechtvaardigen dan die der Hongaarsche kronen. Immers beleggingen in Fransche en Belgische francs bezat de Maatschappij nagenoeg niet, tegenover hare verplichtingen in die muntsoorten bestond een groote „onderdekking”. Waar nu de Fransche en Belgische verplichtingen in de boeken der „Algemeene” in guldens omgerekend waren tegen den koers van 48 cent, beteekende iedere aankoop tegen lageren koers een zekere winst. Zoo wordt in de vergadering van den Raad van Advies van 24 Januari 1919 de aankoop van Belgische francs dan ook gemotiveerd met erop te wijzen, dat „wij deze winst moeten binnenhalen als tegenwicht tegen een gevreesde muntverzwakking in Oostenrijk”, in fondsen van welk land de „Algemeene” een groote overdekking bezat.

Teneinde den aankoop der Fransche francs te kunnen financieren zijn een 18tal huizen en een 7tal boerderijen verkocht, welke verkoop eenige tonnen gouds winst boven de boekwaarde heeft opgeleverd. Ook zijn aardige winsten behaald met den verkoop van Amerikaansche en Zweedsche beleggingen (hooge koers van den Dollar en de Zweedsche kroon!) Ik wijs op deze winstpostjes om te laten zien, dat de oorlog, die onweersprekelijk de „Algemeene” groote verliezen heeft berokkend, ook nog wel niet onbeduidende winsten heeft opgeleverd. Ware slechts tusschen de winsten en de verliezen meer evenwicht geweest, zelfs een zoo internationaal bedrijf, als de „Algemeene” uitoefende, had de gevolgen van den oorlog kunnen te boven komen.

De aankoop der Fransche francs heeft plaats gehad in de jaren 1915, '16 en '17 tegen een gemiddelden koers van 42 cent tot ongeveer 92 pCt. der verplichtingen, die der Belgische francs in de jaren 1918 en '19 tegen sterk oplopende koersen van 27 tot 42 cent tot 86 pCt. der in die muntsoort luidende verplichtingen.

Hoe komt het nu, dat deze transacties toch groote verliezen hebben opgeleverd? Dit is een gevolg daarvan, dat de „Algemeene” niet ten volle aan hare verplichtingen kan voldoen: nu het volwaardigheidspercentage (gelijk de Rechter-Commissaris het noemt) voor de gezamenlijke portefeuilles tot ± 40 pCt wordt gedrukt, is er toch een overdekking ontstaan en wel voor de Fransche portefeuille van 92 — 40 = 52 pCt en voor de Belgische portefeuille van 86 — 40 = 46 pCt. Dit surplus aan francs is thans weer verkocht en wel wat de Fransche francs betreft tegen den koers van 19 cent, alzoo opleverende een verlies van 23 cent per franc en wat de Belgische francs betreft tegen een koers van 20 cent, wat, de aankoop der Belgische francs stellend op gemiddeld 37 cent een verlies geeft per franc van 17 cent.

De vraag, of het bestuur der „Algemeene” voor deze aankopen een verwijt treft, draait dan ook enkel hierom, of het ten tijde dier aankopen kon voorzien, dat de „Algemeene” te eeniger tijd niet meer ten volle aan hare verplichtingen zou kunnen voldoen. Want uit de notulen blijkt, dat men zich van de begrippen „overdekking” en „onderdekking”, waarvan men ten tijde der Hongaarsche aankopen zich nog maar vaag bewust was, thans ten volle rekenschap gaf.

In de laatste afdeeling van zijn rapport, waarin de Rechter-Commissaris de verantwoordelijkheid van Directie en Commissarissen vastlegt, vermeldt hij onder de opsomming van beheersfouten en ongeoorloofde handelingen den aankoop der Fransche francs *niet* en dit oordeel lijkt mij humaan.

Anders oordeelt de Rechter-Commissaris over den aankoop der Belgische francs. Deze aankoop heeft plaats gehad na het optreden van het Bolsjewisme in Rusland (eind 1917) en na de annulatie der Russische schulden door dit Bestuur, waardoor het gat in de „Algemeene” zeker met ± 10 miljoen gulden is vergroot. Onder die omstandigheden „stond de poging om tot 100 pCt. de Belgische verplichtingen in Belgische francs te dekken practisch gelijk met een speculatie, omdat die aankoop boven een zeker bedrag alleen dan een succes zou wezen, als de „Algemeene” zelf gered werd”. Aldus de Rechter-Commissaris op blz. 51 van zijn rapport.

De debacle der „Algemeene”, gevolgd door die van de „Kosmos” en van eenige andere instellingen van minder belang, heeft tegen het geheele Nederlandsche levensverzekeringsbedrijf een wantrouwen doen ontstaan, dat, het moge door den sindsdien verstreken tijdsduur weder wat geluwd zijn, nog geenszins geheel geweken is. In dit verband meen ik, dat de blootlegging van de juiste oorzaken der verliezen bij de „Algemeene” voor het bedrijf in het algemeen een reden van verheugenis is, hoe onaangenaam die blootlegging voor de bestuurders der „Algemeene” zelf ook moge zijn. Het rapport toch toont aan, dat de oorzaken der bij de „Algemeene” geleden verliezen geenszins inhaerent zijn aan het bedrijf, maar enkel te wijten zijn aan speciale gebreken bij deze Maatschappij.

Ik heb reeds even in mijn relaas de gelegenheid gehad er op te wijzen, dat de oorlog, die de „Algemeene” zulke groote valuta-verliezen heeft berokkend, ook wel valuta-winsten heeft opgeleverd. Het is een gelukkig verschijnsel, dat dezelfde oorzaak, die hier tot verliezen leidt, elders dikwijls winsten geeft en het is de taak eener voorzichtige bedrijfsleiding ervoor te zorgen, dat hiervan geprofiteerd wordt. Het bedrijf biedt daartoe zeker de mogelijkheid. Wettelijk niet verbonden aan bepaalde soorten van belegging, gelijk sommige rijksinstellingen, kan het reeds dadelijk zijn effectenbelegging zóó sterk differentieeren, dat verlies op een bepaalde soort nimmer den omvang van een ramp behoeft aan te nemen.

Ook ontstaat voor een loopend bedrijf zelden de noodzakelijkheid tot groot verliesgevend verloop op een ongeschikt moment, men zal veelal alle gelegenheden hebben betere tijden af te wachten. Verdeelt men bovendien zijne beleggingen oordeelkundig in effecten, hypotheeken en vast goed, dan heeft men de goede kans, dat een verlies op de effecten-portefeuille in ieder geval ten deele weer gecompenseerd wordt door winst op vast goed, terwijl belegging in goede hypotheeken een juist evenwicht helpt bevorderen. Is de koersdaling der effecten een gevolg van verhooging van den rentestand, dan staat daartegenover de kans op rentewinst bij de productie.

Onmatige stijging der onkosten, gelijk wij in de afgelopen jaren gezien hebben, is veelal een gevolg van verminderde koopkracht van het geld, doch diezelfde oorzaak zal, lijkt mij, een grooter publiek ertoe brengen zich hooger te verzekeren, waardoor allicht de onkosten per post weder relatief dalen.

Theoretisch wordt misschien nog het grootste risico geloopt op het gebied der sterfte; de zekerheid hoe die in de toekomst verlopen zal, is niet te verkrijgen. En toch de op dit gebied gedane waarnemingen zijn zoo talrijk en zoo zorgvuldig ontleed, dat, bij goede keuze der te gebruiken sterftetafels en naast de tot nu toe waargenomen algemeene daling der sterftetekansen als gevolg van zich steeds

verbeterende medische en hygiënische methoden, ook hier het risico minimaal moet zijn. Ook werkt in deze dezelfde oorzaak, die de winstgevendheid van het levensverzekeringscontract in ongunstigen zin mocht beïnvloeden, in gunstigen zin bij het contract van lijfrente en omgekeerd.

Zoo bezit het bedrijf een aan veranderde omstandigheden groot aanpassingsvermogen, hetgeen dan ook wel gebleken is ten aanzien van de goede instellingen, die den oorlog glansrijk hebben doorstaan.

Valuta-verliezen — al kunnen daarentegen ook valuta-winsten hebben gestaan — zullen de meeste maatschappijen wel in eenigerlei mate geleden hebben. Daarvoor heeft, hetgeen we op dit gebied ondervonden hebben, te groote afmetingen aangenomen. Dat daardoor de soliditeit der goede instellingen, die bovendien in het bezit van extra-reserves een tegenwicht hebben tegen onverwachte verliezen, zou zijn aangetast, acht ik echter uitgesloten.

Tegen excessen, als bij de „Algemeene” voorgekomen, kan in de toekomst waken de Verzekeringkamer, die nu weldra ingevolge de wet op het levensverzekeringsbedrijf moet worden samengesteld.

Mijne conclusie is dan ook, dat het gebeurde bij de „Algemeene” een algemeen wantrouwen tegen het geheele Nederlandsche levensverzekeringsbedrijf allerminst rechtvaardigt. Mr. A. v. WULFFTEN PALTHE.

Rotterdam, Januari 1923.

HET RUBBERVRAAGSTUK.

In het nummer van 17 dezer vond ik een artikel over Rubber van den Heer A. C. Mees, waarvoor ik slechts mijne waardeering kan uitspreken, en stukken van de Heeren J. N. Burger en J. P. Schalkwijk, die mij tot eenige repliek dringen.

Het zou mij te ver voeren op alle details van het door den Heer Burger geschrevene in te gaan en na eenige opmerkingen over sommige punten, door hem en den Heer Schalkwijk naar voren gebracht, te hebben gemaakt, zal ik mij tot de hoofdzaak bepalen.

De Heer Schalkwijk schrijft dat ik den tegenstanders van beperking aanwrijf dat zij hunnen collega's op Malakka de bestaansmogelijkheid niet gunnen. Ik heb zulks echter niet beweerd en ben van het tegendeel overtuigd. In een onderlingen strijd om het bestaan echter is er geen plaats voor altruïstische overwegingen, doch dit is het gevolg van dien strijd, niet dáárvan dat men den concurrent het bestaan niet gunt.

De Heer S. ziet verder in mijn artikel een „soort bedreiging van bepaalde zijde”; ik kan den Heer S. ten dezen echter geruststellen door mede te deelen dat geenerlei bedreiging bedoeld is.

De Heer Burger stelt tegenover het rapport van den Heer Schrieke zijn eigen bevinding op het eiland Singapore en die van Dr. Broersma op Malakka. Wat het eerste betreft zoo kan men den toestand van de vele honderdduizenden hectaren aanplant op Malakka toch niet gaan beoordeelen naar de enkele honderden HA. op genoemd eilandje. En wanneer ik ter beoordeeling van den toestand op Malakka het rapport van den Heer Schrieke aanhaal, dan doe ik daarmede niet een „greep”, doch verwijs ik naar het oordeel van den man die, daartoe door de belanghebbenden op Java uitgezonden, een zeer uitgebreid onderzoek, verdeeld over 79 ondernemingen in de verschillende Staten van het Schiereiland, heeft ingesteld. De artikelen van Dr. Broersma over allerlei uiteenlopende onderwerpen lees ik steeds met genoegen; doch ik heb daarin nooit gezien dat hij zich rubber-expert acht! Waar Dr. B. in ieder geval een onderzoek, als door den Heer Schrieke gedaan, niet heeft kunnen instellen, daar kan men zijn meening m.i. ook niet tegenover die van den Heer Schrieke laten opwegen.

Uit opmerkingen van de Heeren Schalkwijk en Mees moet ik opmaken dat zij meenen dat ik het onbillijk vind, wanneer een Hollandsch planter zich niet bij de Engelsche maatregelen aansluit. Ik heb zoiets echter noch gezegd, noch bedoeld; integendeel, ik vind het volkomen billijk, dat ieder Hollandsch ondernemer ten dezen doet wat hij verkiest, zoolang geen wettelijke maatregelen hem zulks verbieden. Ik heb slechts betoogd dat het uitvloeisel daarvan, dat het eene productie-land vrij is en het andere niet, onbillijk is.

* * *

De Heer Burger heeft zeer terecht opgemerkt, dat de Engelsche Regeering den ondernemers niet eene productiebeperking, doch eene uitvoerbeperking heeft opgelegd. Hoewel die uitvoerbeperking ongetwijfeld vermindering van de productie ten gevolge zal hebben, zullen de ondernemers, waar de zooveel verbeterde prijzen allengs verruiming van de uitvoervrijheid medebrengen, vermoedelijk niet véél minder dan het normale produceeren. Waarschijnlijk krijgt men dus in de Britsche Koloniën voorraden, die eerst uitgevoerd zullen worden, wanneer de prijs zich gedurende geruimen tijd boven het gestelde minimum heeft bewogen.

Laat mij daarnaast nu eens het „plan tot verbetering van de Situatie der Rubber-Cultuur en van den Rubberprijs” stellen, in Juni 1922 door den Heer Burger gelanceerd. Dit plan beoogde het vormen van een „ijzeren stock” van 100.000 ton rubber, door de verschillende categorieën van houders vrijwillig bijeen te brengen; zoodra de prijs zich boven f 1.— per ½ KG stelde zou van dien stock 20 pCt verkocht mogen worden, en bij iedere prijsverheffing met 5 cts zou een verdere 20 pCt. worden gerealiseerd, terwijl bij een prijsval tot beneden 90 cts de stock weder tot 100.000 ton zou worden aangevuld. Men ziet dan daaruit dat wat de Heer Burger wilde, in principe overeenkomt met hetgeen de Britsche Regeering thans in practijk brengt. Alleen wilde de Heer Burger geen Regeeringsinmenging.

Nu zegt de Heer Burger dat hij zijn ijzeren-stockplan ontwierp op grond van cijfers uit het Stevenson Report, die onjuist bleken, omdat de Rubber Association of America sedert veel gunstiger cijfers verstrekke. Doch mij blijkt uit dit laatste slechts dat een van de twee, of beiden, verkeerde gegevens verstrekten, en niet dat dit de Stevenson Commissie moet geweest zijn. Het komt mij voor, dat de Heer Mees het hierin bij het rechte eind heeft waar hij zegt:

„Het is in zoovele stapelartikelen die Amerika moet invoeren reeds sedert jaren hollen of stilstaan, het is een onberekenbaar afnemer en bij een artikel als rubber eerst recht onberekenbaar waar *betrouwbare cijfers omtrent voorraden bijna geheel ontbreken*”.

Doch hoe dit moge zijn, het neemt niet weg dat wat de Heer Burger wilde, vrijwel op hetzelfde neerkomt als de Engelsche maatregelen.

* * *

Het betoog van den Heer Burger is er grootendeels op gericht om aannemelijk te maken, dat niet alleen de marktpositie van rubber veel is verbeterd, doch het zelfs de vraag is, of wij niet veeleer aan een tekort dan aan een teveel van dit artikel moeten denken. Indien werkelijk de positie van rubber zóó sterk is, als men uit de aanhalingen van den Heer Burger zou mogen opmaken, dan is weder gebleken hoezeer producenten de dupe van den eigenaardigen toestand op de rubbermarkt zijn geweest. Immers wanneer heden een prijs van f 1.— uit hoofde van de marktpositie van rubber is gewettigd, dan was 35 cts in September veel te laag.

De toestand wat rubber betreft is deze, dat de twee groote producenten, de Nederlandsche en de Engelsche Koloniën, afhankelijk zijn van een groot afnemer, Amerika, die 70 pCt. van de wereldproductie

neemt. Van een eenigszins gelijkmatige verdeling van de productie over een groot aantal landen, als bij andere stapelartikelen, is hier geen sprake. Wij zijn afhankelijk van wat de Heer Mees een „onberekenbaar afnemer” noemt.

In die afhankelijkheid heeft de Britsche Regeering, bedacht op de belangen van hare Koloniën en onderdanen, eene verandering ten goede gebracht. Natuurlijk zal de prijs van rubber ten slotte door vraag en aanbod bepaald moeten worden, doch tegelijkertijd beoogt de getroffen maatregel het stellen van een minimum.

* * *

Er zijn belangstellenden als de Heeren Mees en Schalkwijk, die om principieele redenen iedere inmenging in een vraagstuk als dat der rubbercultuur afwijzen. Doch er zijn anderen, die maatregelen tot verbetering op zichzelf niet verwerpen: de Heer Burger blijkens zijn ijzeren-stock-plan en de meerderheid der Nederlandsche producenten (het Hollandsche kapitaal daaronder begrepen) blijkens de omstandigheid dat zij in 1920 met de vrijwillige productiebeperking meegingen.

Dat velen zich onlangs echter tégen de door de Engelschen beraamde maatregelen verklaarden moet zijn oorzaak in opportunitets-redenen gevonden hebben, b. v. in de verwachting dat de voorgestelde maatregelen hun doel zouden missen, in de verwachting dat men het in den strijd om het bestaan langer dan een ander zou kunnen volhouden, wanneer men slechts in niets gebonden was, in bezwaren tegen Regeerings-inmenging, e. d.

Waar wij ten slotte dezelfde belangen hebben als de Engelsche producenten zoude het m. i. de aangewezen weg zijn met hen samen te gaan in hun, aanvankelijk met succes bevroonden, strijd om de rubbercultuur minder afhankelijk te maken dan tot voor kort het geval was. De Heer Schalkwijk acht het gevaarlijk en tegen het algemeen Nederlandsch belang, dat ik deze zaak opnieuw op het tapijt breng; naar mijne meening is het verkeerd gezien wanneer wij ons in een aangelegenheid als deze afzonderen.

Rotterdam, 20 Januari 1923.

J. A. RUIJS.

HET VRAAGSTUK DER INTERGEALLIEERDE SCHULDEN. I.

Naarmate er zich in den overvloed der meest verschillende voorstellen en pogingen tot oplossing van het vraagstuk der schadevergoeding een bepaalde strooming begint te toonen — zij het ook dat deze nog steeds niet bij alle betrokken partijen instemming kan vinden — die meer en meer den bijval verkrijgt van de zakelijk oordeelende economen en staatslieden is ook de belangstelling voor het probleem der intergeallieerde schulden toegenomen in ruimeren kring, niet alleen in de Ver. Staten, doch eveneens in Europa. Men begon zich rekenschap te geven van den samenhang van dit vraagstuk met dat van den wederopbouw, die weliswaar niet de jure, maar toch ontegenzeggelijk de facto bestaat en die van de grootste beteekenis is. De mislukking der jongste conferentie te Parijs, waar het onderzoek naar en de oplossing van deze quaestie een allereerste rol had moeten spelen, heeft deze geenszins uit de wereld geteekend; integendeel, zij schijnt wel steeds in beteekenis te moeten toenemen. Het ging en gaat echter met deze zoo bij uitstek van practisch belang zijnde economisch-politieke en staatsfinancieele aangelegenheid als met de meeste theoretische vraagstukken, die de publieke belangstelling in ruimen kring op zich vestigen: er wordt zeer veel over gesproken en geschreven, doch de kennis van de voornaamste punten ter beoordeeling dezer problemen ontbreekt niet zelden. Daarom moge een poging worden gedaan om in dit artikel onder vermindering van onnoodige bijzonderheden eenig materiaal te verschaffen, dat

bij de beoordeeling van het probleem wellicht een vaste basis kan geven.

Bij de volgende gegevens, die natuurlijk de bedoeling hebben slechts enkele der voornaamste feiten in het juiste licht te stellen, werd hoofdzakelijk van Amerikaansche bronnen uitgegaan. Zulks omdat daar de behandeling van deze quaestie sinds langen tijd dagelijks aan de orde is, waardoor over meer cijfermateriaal kan worden beschikt. Ten einde niet bij elk getal afzonderlijk te vervallen in vermoeiende verwijzing naar de bronnen, waaraan het is ontleend, worden vooraf enkele der belangrijkste vermeld, waarvan bij het schrijven van dit artikel het meest gebruik is gemaakt: „The Annals”-November-nummer met de beschouwing van Prof. Dr. Ernest Minor Patterson van de University of Pennsylvania „Western Europe and The United States”, dat o.a. een nauwkeurige opsomming geeft van de Europeesche schulden aan Amerika; de „American Bankers' Convention Section” van de „Commercial and Financial Chronicle”, uitgegeven naar aanleiding van het Amerikaansche Bankierscongres. Aan dit Congres werd een aantal zeer belangwekkende statistieken voorgelègd, welke door de Commissie voor Handel en Scheepvaart in samenwerking met den National Industrial Conference Board waren opgesteld en die in het artikel „Industrial and Trade Conditions” van Fred. I. Kent, voorzitter der Commissie, zijn weergegeven. Voorts verscheiden andere artikelen van de „Chronicle” uit de laatste maanden, alsmede van den Engelschen „Economist” verschillende „Reconstructie”-nummers van den „Manchester Guardian” en ten slotte een aantal week- en maandberichten van diverse banken, evenals enkele officieele documenten van regeeringen. Den kenner van het onderwerp zullen zeker ook de overige bronnen, waarvan minder gebruik werd gemaakt, niet onbekend zijn.

Enkele gegevens omtrent de kosten van den oorlog en de rol, welke de internationale leeningen daarbij hebben gespeeld, gaan vooraf. Het is de bedoeling in het vervolg van dit artikel het vraagstuk van de kwijtschelding of onderlinge verrekening der geallieerde schulden onder het oog te zien en ten slotte in het bijzonder het plan door de Engelsche regeering in dit verband te Parijs ingediend, te behandelen.

I. De kosten van den wereldoorlog.

In zijn rede van 7 Augustus 1922 op de conferentie der ministers van financiën van de geallieerde staten te Londen, vermeldde Lloyd George de raming der kosten van den wereldoorlog, die in de Fransche begrooting is gemaakt. Deze beliepen, wanneer men alle bedragen tot den parikoers omrekent in dollars, voor de periode 1914—1919 totaal \$ 223.471 miljoen. Nevenstaande tabel laat zien hoe deze kosten over de afzonderlijke staten zijn verdeeld, zoowel absoluut als relatief.

Het spreekt natuurlijk vanzelf, dat deze cijfers niet dan met het grootste voorbehoud kunnen worden gegeven, al ware het reeds, omdat bij de omrekening der verschillende bedragen in dollars noodzakelijkerwijs in sterke mate willekeurig moet worden te werk gegaan.

Niettemin zijn zij belangrijk omdat zij een globaal inzicht in de beteekenis der intergeallieerde benoemingen tegenover de totale oorlogskosten der betrokken landen mogelijk maken.

Wil men over den omvang der leeningen ad. \$ 23.6 milliard eenig houvast, dan kan erop gewezen worden, dat het U. S. Department of Commerce de waarde van den internationalen handel van vóór den oorlog van alle landen te zamen stelt op circa 41 milliard, in welk bedrag alle goederen dus tweemaal, als export en als import voorkomen.

Voor het vraagstuk der betaling van de intergeallieerde leeningen heeft dit cijfer natuurlijk geen beteekenis. Deze betalingen moeten toch uiteraard

Oorlogskosten 1914—1919 (in Mill. Dollars).

Land	Bedrag	Aandeel in % van de kosten der Geallieerden ¹⁾ resp. van de Centrale Mogendheden	Aandeel in % van de totale oorlogskosten ¹⁾
a) Geallieerden.			
Groot-Brittannië ..	48.944	29,9	19,8
Frankrijk	37.588	23,0	15,2
Ver. Staten	33.456	20,4	13,6
Rusland	20.500	12,5	8,3
Italië	14.794	9,0	6,0
Overige Staten	8.500	5,2	3,4
Totaal	163.782	100,0	66,3
Aftrek wegens intergeall. leeningen ..	23.658	—	—
Werkelijke kosten ..	140.124	—	—
b) Centrale Rijken			
Duitschland	49.362	59,2	20,0
Alle overige	33.985	40,8	13,8
Totaal	83.347	100,0	33,8
Totaal-generaal (a plus b)	223.471 ²⁾	—	100,0

¹⁾ Zonder aftrek der intergeallieerde schulden.

²⁾ Voor aftrek der intergeallieerde schulden: \$ 247.129 mill.

geschieden uit de besparingen, welke de op dien handel behaalde winsten mogelijk maken.

II. De intergeallieerde schulden.

a) De schulden van Europa aan de Ver. Staten. Uit de hierboven gegeven globale cijfers blijkt, dat — in verhouding tot de totale oorlogskosten — de internationale schulden ten slotte vrij gering zijn. Zij vertegenwoordigen daarvan slechts 10,6 pCt. of 14,5 pCt. van de kosten der Geallieerden. Natuurlijk worden hieronder slechts verstaan de schulden van staat aan staat, niet die van staten aan particulieren (voornamelijk opgenomen door uitgifte van leeningen op de publieke markt in het buitenland), zoomin als die van particulieren aan particulieren, welke hoofdzakelijk ná den oorlogstijd zijn ontstaan. De aandacht verdient het uit bovenstaande cijfers blijken- de feit, dat de financiering van den wereldoorlog hoofdzakelijk door een beroep op de binnenlandsche markt plaats vond, daar in het buitenland slechts leeningen zijn opgenomen ter hoogte van ongeveer een zevende der oorlogskosten.

Wat nu betreft de eerste der drie genoemde groepen van schulden — die van staat aan staat —, deze moeten worden beschouwd, wanneer het vraagstuk der internationale kwijtschelding van schulden of der wederzijdsche verrekening van schulden, hetgeen practisch dikwijls niet anders beteekent, behandeld wordt. Een overzicht van de vorderingen der Vereenigde Staten treft men op de volgende bladzijden aan.

De gegevens hebben betrekking op den stand van 21 Augustus 1922 en zijn ontleend aan het artikel van Prof. Patterson. Daarin vindt men ook de oorzaken van de schulden zoowel als van den door elken staat verschuldigten achterstalligen interest. De credieten, door de regeering der Ver. Staten verleend aan de verschillende „buitenlandsche Regeeringen, die zich met de vijanden der Ver. Staten in oorlog bevinden” op grond der wetten van 24 April 1917, 24 September 1917, 4 April 1918 en 9 Juli 1918 (Liberty Bonds Acts) bedroegen oorspronkelijk \$ 9.385,4 Mill., waartegenover zich schuldbekentissen der betrokken 11 regeeringen bij de schatkist der Ver. Staten bevinden.

Het is wellicht dienstig hierbij op te merken, dat met behulp van deze credieten geenszins alle betalingen, die door deze buitenlandse regeeringen aan de Ver. Staten moesten worden gedaan, gedekt waren. In dit opzicht is bijv. de positie van Groot-

DOOR DE VEREENIGDE STATEN AAN EUROPA VERLEENDE CREDIETEN.

L A N D.	Vorderingen op grond van de „Liberty-Bonds-Acts“ (Credietverleening in den oorlog).		Vorderingen wegens verkocht overbodig oorlogs-materiaal.		Vorderingen wegens verleende voor-schotten (Steun-actie)		Totale vorderingen.		Totaal Generaal. (VII + VIII)	Tot dusverre betaalde interest.
	Oorspronkelijk bedrag der schuld.	Hierop achterstallige interest.	Oorspronkelijk bedrag der schuld.	Hierop achterstallige interest.	Oorspronkelijk bedrag.	Hierop achterstallige interest.	Oorspronkelijk bedrag der schulden. (I + III + V)	Achterstallige interest. (II + IV + VI)		
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.
Armenië	—	—	—	—	11.959.917	1.677.257	11.959.917	1.677.257	13.637.174	—
België	347.251.013	51.391.988	29.872.733	—	377.123.746	—	377.123.746	51.391.988	428.515.734	14.609.062
Cuba	7.740.500	—	—	—	7.740.500	—	7.740.500	—	7.740.500	1.859.733
Estland	—	—	12.213.378	1.832.007	1.785.768	257.619	13.999.146	2.089.626	16.088.771	—
Finland	—	—	407.341.145	—	8.281.926	1.012.436	8.281.926	—	9.294.362	—
Frankrijk	2.933.516.448	430.049.063	—	—	3.340.857.593	—	3.340.857.593	430.049.063	3.770.906.656	170.304.491
Griekeland	15.000.000	375.000	—	—	15.000.000	—	15.000.000	375.000	15.375.000	1.150.153
Groot-Brittannië	4.135.818.358	611.044.202	—	—	4.135.818.358	—	4.135.818.358	611.044.202	4.746.862.560	250.132.186
Italië	1.648.034.051	243.480.583	—	—	1.685.836	202.300	1.685.836	202.300	1.888.136	—
Lithanië	—	—	2.521.869	252.014	2.610.418	391.563	3.192.287	649.577	1.891.514.634	57.598.853
Litauen	26.000	2.869	4.159.492	—	2.610.418	391.563	3.192.287	649.577	1.891.514.634	126.266
Latië	—	—	170.585	623.924	822.136	123.320	4.981.628	28.869	5.728.872	861
Nicaragua	—	—	—	—	170.585	—	170.585	—	170.585	—
Oostenrijk	—	—	—	—	24.055.709	2.165.014	24.055.709	2.165.014	26.220.723	—
Polen	—	—	59.678.604	6.504.793	75.994.264	—	135.662.868	17.380.785	153.043.653	1.290.621
Roemenië	23.205.820	3.345.558	12.922.675	1.938.401	36.128.495	—	36.128.495	5.283.959	41.412.454	263.314
Rusland	187.729.750	34.521.082	406.082	10.152	192.601.297	488.193	192.601.297	35.019.427	227.620.724	7.717.333
S.K.S.-Staat (Joego-Slav.)	26.126.575	3.961.136	24.978.021	3.375.320	4.465.465	—	51.104.596	7.336.456	58.441.051	636.059
Tsjechoslowakije	61.974.041	8.591.106	20.612.300	2.897.769	9.301.327	1.309.002	91.887.669	12.797.877	104.685.545	304.178
Totaal	9.386.422.556	1.386.762.586	574.876.885	17.734.380	140.952.766	18.202.696	10.102.252.207	1.422.699.662	11.524.951.869	506.002.110
Af: Leeningen aan niet-Europeesche landen.....	7.766.500	—	170.585	—	11.959.917	1.677.257	19.897.002	1.680.126	21.577.128	1.850.594
Europa	9.378.655.056	1.386.762.586	574.706.300	17.734.380	128.992.849	16.525.439	10.082.355.205	1.421.019.536	11.503.374.741	504.151.516

Brittannië zeer karakteristiek, zooals die blijkt uit de volgende cijfers, gepubliceerd door de Bankers' Trust Co. te New York, en vermoedelijk authentiek.

Tegenover verkregen credieten van totaal \$ 4.277 Mill., waarvan \$ 81 Mill. voor verkoopen van rupees en Indisch goud aan de regeering der Ver. Staten, had de Engelsche regeering van April 1917 tot November 1920 in de Ver. Staten uitgegeven \$ 7.220 Mill. en wel voor de volgende doeleinden:

Aankooopen van oorlogsmateriaal, waaronder paarden enz.	\$ 1.536.000.000
Gekochte katoen en landbouwproducten (tot Juli 1917), alsmede wissels voor betaling van uitgaven in de V.S.	„ 1.683.000.000
Betaling voor landbouwproducten na Juli 1917	„ 1.375.000.000
Aankooopen van andere levensmiddelen ...	„ 1.169.000.000
Aangekochte tabak	„ 99.000.000
Betaling voor andere leveringen	„ 215.000.000
Betalingen voor verscheppingen	„ 49.000.000
Interest betaald aan de Schatkist der Ver. Staten	„ 388.000.000
Aflossing van leeningen opgenomen in de Ver. Staten	„ 353.000.000
Aankooopen van zilver	„ 262.000.000
Diverse betalingen	„ 91.000.000
Totaal	\$ 7.220.000.000

Daarvan werden granen, suiker en munitie door de Britsche regeering gekocht voor rekening van andere Geallieerden, die haar deswege \$ 1.854 Mill. terugbetaalden. Maar zelfs na aftrek van dezen post heeft de Engelsche regeering in de Unie ongeveer een Milliard Dollars meer uitgegeven (\$ 5.366 Mill. — \$ 4.277 Mill. = \$ 1.089 Mill.) dan zij van de Ver. Staten had verkregen aan credieten. Deze \$ 5.366 Mill. werden op de volgende wijze betaald:

Leeningen door de schatkist der Ver. Staten (na aftrek van terugbetalingen)	\$ 4.197.000.000
Betalingen in \$ door de regeering der V. S. aan die van Groot-Brittannië wegens gekochte £-wissels voor betalingen in Engeland	„ 499.000.000
Betalingen in \$ door de schatkist der Ver. Staten aan de Britsche regeering voor gekochte Br.-Indische rupees en goud ..	„ 81.000.000
Door de Britsche regeering elders opgenomen gelden	„ 639.000.000
Totaal	\$ 5.366.000.000

b) De schulden der Europeesche staten onderling. Terwijl Groot-Brittannië in het op deze pagina gegeven overzicht verschijnt als de voornaamste debiteur van de Ver. Staten met een bedrag op 21 Augustus 1921 van \$ 4.746,9 Mill. tegenover de totale Amerikaansche vorderingen, die \$ 11.503,4 Mill. beloopten, had het Ver. Koninkrijk zijnerzijds op 31 Maart 1922 een som van \$ 9.817.856.104 te vorderen van andere staten. Reeds een vergelijking der beide laatste cijfers (voor de Ver. Staten was het op 1 April 1922, dus practisch gesproken op denzelfden datum, \$ 11.361.367.217) doet zien van hoe groot belang het schulden-vraagstuk en de oplossing ervan voor Groot-Brittannië is, en dat het inderdaad in verhouding tot de grootte des lands en van het nationale vermogen voor haar zelfs gewichtiger kan worden genoemd dan voor de V. S. Hieronder moge dan ook een overzicht volgen van de vorderingen, die Groot-Brittannië op 1 April 1922 had op Europeesche staten (inclusief Armenië) waaraan ter vergelijking zijn toegevoegd de vorderingen, welke de Ver. Staten op 31 Maart 1922 op dezelfde landen hadden. Uit deze opstelling blijkt ook het weinig bekende feit, dat de vorderingen van Groot-Brittannië op Europeesche staten nagenoeg \$ 2,2 Milliard hooger waren dan die van de Unie (\$ 8.973.739.708 tegen \$ 6.677.342.166). Het verschil met het bovenvermelde bedrag der totale vorderingen wordt verklaard door de vorderingen op de koloniën en dominions ad plm. 750 Mill. en op andere staten buiten Europa.

Vergelijking van de schulden der Europeesche staten aan de Ver. Staten met die aan Groot-Brittannië.

Land:	Aan de Ver. Staten op 1 April 1922.	Aan Groot-Britt. op 31 Maart 1922 (tegenparikoers).
Armenië	\$ 13.137.465	\$ 4.269.420
België	420.263.996	43.803.000
Estland	15.694.147	1.237.702
Frankrijk	3.717.021.937	2.842.291.409
Griekenland	15.001.000	104.632.990
Hongarije	1.837.560	626.694
Italië	1.886.313.782	2.448.393.020
Letland	5.572.296	98.162
Lithauen	5.479.790	81.819
Oostenrijk	25.499.260	58.948.597
Polen	148.393.057	19.531.193
Roemenië	40.509.240	118.000.439
Rusland	223.160.251	3.188.855.260
S. H. S.-Staat.....	57.210.786	130.910.424
Tsjecho-Slowakije	102.323.599	12.059.579
Totaal.....	\$ 6.677.342.166	\$ 8.973.739.708

De vorderingen van Groot-Brittannië wegens handelscredieten enz. blijven hierbij geheel buiten beschouwing.

Bovenstaande cijfers mogen echter voldoende worden geacht om in het licht te stellen, tot welke principiële opoffering Groot-Brittannië zich bereid verklaarde; later zal daarop nog nader worden ingegaan, waarbij ook de tegenprestaties, die Engeland als voorwaarde stelde, zullen worden beschouwd.

De vorderingen van *Frankrijk* vindt men onderstaand:

Rusland was schuldig \$ 1.092 Mill.	
België	" 737 "
Italië	" 186 "
Andere staten.....	" 1.107 "
	\$ 3.122 Mill.

Alles bijeen bedragen de vorderingen van Frankrijk op andere landen nog niet een derde van die van Groot-Brittannië: \$ 3.122 tegen \$ 9.818 Mill. Het verdient in het bijzonder de aandacht, dat de vordering van Frankrijk op Rusland veel geringer is dan die van Groot-Brittannië, eigenlijk nauwelijks een derde deel van de laatste vertegenwoordigt. Bij de beoordeeling van de verliezen door Frankrijk bij Rusland geleden, pleegt voornamelijk aan den Franschen belegger en minder aan den Franschen Staat te worden gedacht terwijl toch met beiden voldoende rekening gehouden moet worden.

Volledigheidshalve zij ten slotte nog vermeld, dat de vorderingen van *andere staten* tezamen \$ 808 mill. belopen; daarvan is Groot-Brittannië schuldig \$ 522 mill., Frankrijk 252 mill. en Italië \$ 34 mill.

Daaruit volgt dus de volgende opstelling der gezamenlijke intergeallieerde schulden op het tijdstip der rede van Lloyd George:

Vorderingen der Vereenigde Staten	\$ 11.525 mill.
(\$ 10.102 zonder interest).	
van Gr.-Brittannië	" 9.825 "
" Frankrijk	" 3.122 "
	" 24.472 mill.
" andere staten	" 808 "
	Totaal \$ 25.280 mill.

Aftrek v. achterst. rente aan de Ver.

Staten	\$ 1.423 "
Zuivere schuld.....	\$ 23.857 mill.

(De afwijking van het in den aanvang van dit artikel genoemde bedrag ad \$ 23.658 mill. wordt veroorzaakt door rente-verschillen, die niet gedetailleerd zijn toegelicht).

Aldus hadden te vorderen inclusief achterstallige rente:

de Vereenigde Staten	45.6 %
Groot-Brittannië	38.8 %
Frankrijk	12.4 %
Andere staten	3.2 %
	100.0 %

Uitgaande van een gemiddelden interest van 5 pCt

op deze schulden komt men — zonder dat dan met aflossingen rekening wordt gehouden — tot een gezamenlijk bedrag van ongeveer \$ 1.190 Mill. De eerder genoemde staten afzonderlijk zouden hebben

	te vorderen, te betalen, Saldo (in Millioenen Dollars)		
Vereenigde Staten	505	—	505
Groot-Brittannië	490	230	260
Frankrijk	155	320	—165
Andere staten	40	640	—600
	1.190	1.190	—

Rusland zou moeten betalen \$ 225 Mill., Italië \$ 215 Mill., België \$ 60 Mill., en de Dominions ongeveer \$ 36 Mill.

c. *De schulden van staten aan particulieren en van particulieren onderling.* Alhoewel de quaestie der kwijtschelding zich uiteraard beperkt tot de hierboven besproken schulden tusschen staten, is het toch voor een juist inzicht in de schuldverschuivingen en nieuwe schuldverhoudingen, welke uit den oorlog zijn voortgevloeid, wenschelijk hier enkele opmerkingen over de schulden van staten aan particulieren en van particulieren onderling aan toe te voegen, hoezeer uiteraard de gegevens hier veel minder compleet zijn en zelfs in hoofdzaak op louter gissing berusten. Het behoeft geen betoog, dat deze verschuivingen in hoofdzaak de positie van de Vereenigde Staten betreffen, zoodat wij ons hiertoe beperken.

Wat de schulden van staten aan particulieren betreft, staat, wat de oorlogperiode aangaat, op den achtergrond de gemeenschappelijke Engelsche-Fransche leening van \$ 500 millioen, uitgegeven in 1915. Voor na den oorlog geeft de Chronicle het volgende staatje (in duizenden dollars).

	Nwe leeningen. Gefundeerd Totaal		
Staatsleeningen 1919	230.550	284.129	514.679
1920	191.000	100.000	291.000
1921	335.270	50.000	385.270
10 mnd 1922	382.305	15.000	397.305
	1.139.125	449.129	1.588.254

Wat betreft het totale wederzijdsche fondsenbezit, particuliere fondsen inbegrepen, kan worden opgemerkt dat vóór den oorlog Europa volgens schatting ongeveer \$ 4 milliard Amerikaansche fondsen bezat. Van dit bedrag is stellig belangrijk meer dan de helft in Amerikaansche handen teruggekomen, terwijl daartegenover volgens de berekeningen van prof. John H. Williams en met bijberekening van de bedragen over de eerste tien maanden 1922 op 1 Nov. 1922 het totale bezit aan vreemde fondsen in de V. S. ruw te schatten was op pl.m. \$ 4,4 milliard, waarvan ruim 1,5 Europeesche fondsen en de rest nieuwe leeningen van het overig deel der wereld. Dat deze bedragen nog steeds toenemen, zij het niet zoo snel als in 1921, behoeft geen betoog. Nadere gegevens zijn te vinden in het artikel door prof. Williams in het reeds genoemde 10e Reconstructienummer van den Manchester Guardian aan de betalingsbalans der V. S. gewijd.

Wat de schulden van *particulieren aan particulieren* betreft, moet men zich bij ontstentenis van elke nauwkeurige statistiek uitsluitend verlaten op ramingen, die bovendien nog zeer uiteenloopen. Prof. Patterson vermeldt in zijn hier reeds meermalen genoemd artikel de taxatie van den Federal Reserve Board voor September 1920 met \$ 3 milliard en voor een jaar later met circa \$ 3,4 milliard, welk bedrag slechts enkele millioenen Dollars gewijzigd voor 1 Januari 1922 terugkeert. Hetzelfde, nl. \$ 3 milliard, is de raming van Prof. Friday voor April 1922. Daarentegen taxeert de Harvard Rev. of Ec. de schulden per einde 1921 op niet meer dan \$ 1.162 mill., welk cijfer overigens sindsdien een zekere verhooging kan hebben ondergaan. Men verkrijgt dus, uitgaande van laatstgenoemde cijfers als

voor Europa de gunstigste, een schulden-totaal van:
Schulden van staat aan staat \$ 11,5 milliard
Amer. bezit aan Europeesche waarden „ 1,5 „
Amer. vorderingen van particulieren „ 1,2 „

Totale schuld van Europa aan de

Ver. Staten \$ 14,2 milliard

Van dit bedrag moet afgetrokken worden het bedrag aan Amerikaansche waarden, alsnog in Europeesche handen. Stelt men dit op ten hoogste 1,5 milliard, dan is het resultaat van deze becijferingen, dat vergeleken met 1914 de V. S. van debiteur voor plm. \$ 4 milliard, crediteur zijn geworden voor op zijn minst \$ 12.7 milliard, volgens andere schattingen \$ 14.2 milliard.

Volledig is het beeld ten slotte pas, wanneer daarenvens met de *goudverplaatsingen* rekening wordt gehouden.

Einde September 1922 bedroeg het goudbezit van de Unie \$ 3.874 mill. of 47 pCt. van den goudvoorraad der geheele wereld, die in de laatste mededeeling van de Munt der Ver. Staten op \$ 8.246 mill. wordt berekend. De netto-toename van 1 Augustus 1914 tot 31 Juli 1922 — dus in juist acht jaren sedert het uitbreken van den oorlog — bedraagt \$ 1.697,3 mill., waarvan alleen voor 1921 \$ 667,4 mill. en voor de eerste zeven maanden van 1922 \$ 155,2 mill. Het laatstgenoemde cijfer was per einde October gestegen tot \$ 230,4 mill., zoodat de geheele goudvoorraad in de V. S. toen bijna \$ 4 milliard beliep. Ook deze stroom gaat nog steeds door. Op 13 December 1922 bezaten de Fed. Res. Banks in goud en goudcertificaten \$ 3.061,2 millioen tegen de 11 voornaamste centrale banken van Europa te zamen \$ 2.807,7 millioen, verdeeld als volgt:

(in millioenen \$)

Frankrijk	714.4	Zwitserland	103.5
Groot Brittannië . .	620.2	Zweden	74.1
Spanje	491.2	Denemarken	61.7
Duitschland	243.9	België	52.4
Nederland	236.0	Noorwegen	39.9
Italië	170.5		

Omtrent de *schulden* van de Ver. Staten per 30 November 1922 vindt men meer gedetailleerde gegevens elders in dit artikel; hier ter plaatse moge volstaan worden met de mededeeling, dat het totaal ervan op dien datum \$ 22.963,7 mill. bedroeg, tegen \$ 2.652,7 mill. per 30 Juni 1910 en \$ 3.057,8 mill. in 1915.

(Wordt vervolgd.)

Dr. W. MAUTNER

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De nieuwe spoorwegwetgeving.

Onze Londensche Correspondent schrijft ons d. d. 19 Januari 1923:

Het is een gemeenplaats, dat de inflatie-periode, welke de wereld heeft doorgemaakt, een noodlottige uitwerking heeft gehad op transportondernemingen. In het Vereenigd Koninkrijk is in de laatste weken een nieuwe periode in de spoorweggeschiedenis begonnen, want op 1 Januari j.l. trad in werking de Railways Act 1921, die een algeheele hervorming brengt in het spoorwegtransport hier te lande.

Wanneer alle veranderingen, welke zij met zich brengt, hun beslag zullen hebben gekregen, zal het resultaat zijn, dat in plaats van een geheel leger maatschappijen, waarvan vele zeer klein en zelfs geen exploitatiemaatschappijen waren, doch uitsluitend eigenaressen van een paar mijlen, verhuurd aan een meer belangrijke lijn, er vier machtige groepen zullen bestaan, die ieder in lengte en financieele kracht te vergelijken zijn met een Amerikaansche spoorwegmaatschappij.

Toen de spoorwegen in den oorlog door de regering werden overgenomen werd de financieele verhouding in groote trekken aldus geregeld, dat de spoorwegen van den staat een bedrag gelijk aan

dat der netto-ontvangsten in 1913 zouden ontvangen. Aan het einde van den oorlog waren enkele kwesties nog niet uit den weg geruimd en dit is de oorzaak, dat in de wet van 1921 een bedrag van £ 60.000.000 is uitgetrokken, dat — in twee termijnen betaalbaar — zal dienen tot finale kwijting der vorderingen, welke de spoorwegen nog op den staat hebben. Doch afgezien van financieele kwesties moest de geheele toekomstige positie van de spoorwegen onder het oog worden gezien, vooral in zooverre deze beïnvloed wordt door de toenemende concurrentie van het transport langs de wegen. Ten einde alle transportkwesties te centraliseeren werd het Verkeersministerie opgericht en de oplossing van het spoorwegvraagstuk werd gevonden niet in nationalisatie, die op een bepaald oogenblik op handen scheen (Winston Churchill gaf, wanneer hij wat heetgebakerd was, meer dan eens een wenk in deze richting) doch op een hergroeperingsplan en het geven van de kans op een vast inkomen aan de verschillende groepen.

De Engelsche en Schotische lijnen (de wet betreft niet Ierland) werden in vier groepen geamalgameerd, die ieder zooveel mogelijk een bepaald arbeidsgebied hebben. Deze vier groepen zijn:

De Great Western-groep met een lengte van 3750 mijlen en een totaal kapitaal van £ 137.000.000, de Southern-groep met 2200 mijlen en een kapitaal van £ 145.000.000, de London and North Eastern-groep met 6474 mijlen en een kapitaal van £ 348.000.000 en ten slotte de London, Midland and Scottish-groep met 7464 mijlen en een kapitaal van £ 430.000.000.

Het blijkt, ofschoon ieder dezer groepen een afzonderlijk arbeidsveld heeft, dat er toch nog wel concurrentie tusschen hen zal bestaan. De Great Western zal met de Southern concurreeren in het Westen en met de London and Scottish in het Noord-Westen van Engeland. De London and North Eastern concurreert met de London and Midland,

Sommige oude en bekende namen verdwijnen uit de spoorwegwereld, terwijl de voornaamste maatschappijen in de groepen zijn:

In de Western-groep: de Great Western Line en de lijnen in Wales nl. de Cambrian Railway en de Barry Railway en verder in het algemeen de lijnen tot vervoer van mineralen in Zuid-Wales;

In de Southern-groep: de London and South Western Line, de London Brighton and South Coast en de South Eastern and Chatham Lines;

In de London and North Eastern-groep: de Great Central en North Eastern, de Great Eastern, de North British en de North of Scotland;

In de London Midland and Scottish-groep: de London and North Western, de Midland, de Lancashire and Yorkshire, de North Staffordshire, de Caledonian, Glasgow and South Western en de Highland Lines.

De concurrentie in het verkeer van en naar het continent zal gedeeltelijk bestaan tusschen de North Eastern- and Southern-groep en voor het Atlantische verkeer tusschen the Southern, Western and London and Midland-groep. Bovengenoemde opsommingen omvatten echter alleen de meer belangrijke maatschappijen, welke in de wet de „constitueerende” genoemd worden. De kleinere lijnen („hulplijnen”) zijn niet opgenoemd.

In het algemeen hebben de spoorwegen de voorwaarden van overneming en amalgamatie geregeld zonder daarbij een beroep te doen op de rechtbank, welke ingesteld is om deze voorwaarden vast te stellen, ofschoon de plannen, eenmaal tot stand gekomen, in ieder geval door deze rechtbank moeten worden goedgekeurd. Een belangrijke uitzondering is er echter nl. deze, dat de Caledonian Railway met zijn collega's niet tot overeenstemming is gekomen en deze kwestie zal door de rechtbank beslist worden.

Het eerste gevolg, van het standpunt van de City gezien, is de vereenvoudiging van den handel in

spoorwegfondsen en de volgende tabel aan „Financial News” ontleend zal Uw lezers wellicht belang inboezemen, daar zij een overzicht geeft van de kapitalisatie der nieuwe lijnen voor zoover men hiermede thans gekomen is, hoewel zij ongelukkigerwijs de Great Western-groep niet omvat.

<i>London, Midland and Scottish.</i>		In Mill.S Stg.
4 pCt. Debenture Stock		£ 83
4 pCt. Guaranteed Stock		„ 31
4 pCt. Preference Stock		„ 101
4 pCt. (1923) Preference Stock		„ 30
4½ pCt. Redeemable Prefer. Stock (1925) ..		„ 1.5
5 pCt. „ „ (1926) ..		„ 0.7
Ordinary Stock		„ 87.5
<i>London and North Eastern.</i>		Millions
3 pCt. Debenture Stock		£ 66
4 pCt. „ „		„ 33.5
4 pCt. Guaranteed Stock		„ 30
4 pCt. Second Guaranteed Stock		„ 27.3
4 pCt. First Preference		„ 48
4 pCt. Second Preference		„ 66
5 pCt. Preferred Ordinary		„ 42
Deferred Ordinary		„ 35.5
<i>Southern Group.</i>		
Terminable Loans		£ 0.6
4 pCt. Debentures		„ 35
5 pCt. Guaranteed Preference		„ 5
5 pCt. Preference		„ 40
5 pCt. Redeemable Preference (1924)		„ 1
5 pCt. „ „ (1926)		„ 0.2
Preferred Ordinary		„ 27.3
Deferred		„ 27.3
Ordinary „A”		„ 2.5
„ „B”		„ 6.0

Het blijkt, dat de diverse soorten van aandelen zeer ongelijk verdeeld zijn bij de verschillende maatschappijen. De meeste der voorgestelde plannen tot ruil van aandelen zijn geaccepteerd zonder teveel gemopper van de zijde van de aandeelhouders. Het algemeen beginsel was dat van gelijke „earning power” en de fusioneerende maatschappijen hebben in het algemeen zich zeer ingespannen moeilijkheden te vermijden.

Voor de toekomst van het meeste belang is de earning power van de groepen, tenminste voor de aandeelhouders. Over deze kwestie bevatten artt. 59 e.v. van de wet een regeling. Zij is in groote trekken deze, dat de netto-winst, die de nieuwe tarieven de maatschappijen in staat stellen te maken, gelijk is aan de totale netto-winst van alle maatschappijen der groep in 1913, vermeerderd met een bedrag, dat een billijke belooning geeft van het sindsdien geïnvesteerde kapitaal. Ondersteld wordt echter, dat dit inkomen zal worden verdiend door middel van „efficient and economical working and management”. Daar de wet bepalingen bevat voor periodieke herziening van de tarieven is de vraag, vast te stellen wat „economical and efficient working” is, een kwestie van groot belang. Zij behoort tot het gebied van de tariefrechtbank, die bevoegdheid heeft de tarieven te verminderen, indien een groep aanzienlijk meer dan de standaardwinst maakt, doch anderzijds ook verhooging der tarieven voorstellen kan, indien het tekort niet het gevolg is van „inefficient management”. De wet gaat zoover dat zij een jaarlijksche herziening van de tarieven mogelijk maakt, hoewel niet gemakkelijk is in te zien, hoe deze in de praktijk doorgevoerd kan worden.

De tarieven, die de aandeelhouders voldoende zullen voorkomen, behoeven natuurlijk niet vanzelfsprekend ook bij den handel algeheele goedkeuring te verwekken. De spoorwegen zijn thans bezig met het samenstellen van nieuwe tarieven op een nieuwe classificatie gebaseerd en bekend is, dat het aantal klassen grooter zal zijn dan in het oude tarief, dat reeds onvoldoende bleek voor den oorlog. Deze tarieven moeten thans voorgelegd worden aan de tarievenrechtbank en indien eens goedgekeurd mogen zij

zonder toestemming daarvan niet veranderd worden.

Doch dit is niet de eenige zaak van beteekenis, die den handel zal interesseeren, hoe belangrijk zij ook is. Een zeer groot deel van het verkeer geschiedt nl. op grond van uitzonderingstarieven en de bepalingen van de wet met betrekking tot deze verdienen ook nog vermelding. Zij maakt met één slag een einde aan alle uitzonderingstarieven, welke tot dusverre van kracht waren, met uitzondering van die welke niet minder dan 5 % beneden de standaardtarieven zijn en vereenigingen zijn tusschen maatschappijen, en bevrachter, ofschoon tarieven meer dan 40 % beneden het standaardtarief niet gecontinueerd mogen worden zonder goedkeuring van de rechtbank. Nieuwe uitzonderingstarieven, niet minder dan 5 % of meer dan 40 % beneden den standaard mogen echter toegestaan worden. Indien eenmaal toegestaan kunnen deze niet verhoogd of ingetrokken worden zonder sanctie van de rechtbank, ofschoon zij wel verhoogd mogen worden tot meer dan 40 % van het standaardtarief. De nieuwe tarieven moeten de mogelijkheden, dat de maatschappij haar standaardinkomen verdient, niet in gevaar brengen, noch mogen zij zoodanig zijn, dat zij de belangen van welke gebruikers van de spoorwegen ook, schaden.

De maatschappijen zullen, naar ik verneem, van uitzonderingstarieven slechts gebruik maken in een omvang, die verre achterblijft bij die, waarin dit thans geschiedt. Wegens de nieuwe classificatie zal een grooter aantal artikelen vervoerd worden tegen standaardtarieven en dus zullen de zeer gecompliceerde bepalingen van de wet met betrekking tot deze zaak in beteekenis verliezen.

Het publiek wordt voorts beschermd door de bepaling, dat de maatschappijen verplicht zijn faciliteiten te verleenē voor doorgaand verkeer tusschen de verschillende groepen. Bovendien zijn „pooling” of andere verkeerovereenkomsten tusschen leden van verschillende groepen verboden, uitgezonderd met toestemming van het Verkeersministerie. Verder kan den maatschappijen bevolen worden spoorwegdiensten te onderhouden en faciliteiten te verleenē in het belang van publiek of handel, mits deze geen kapitaalsuitgave van meer dan £ 100.000 met zich brengen.

Op den duur vloeien de inkomsten der spoorwegen niet uit wetsartikelen, doch uit den handel. Op het oogenblik is deze bijna eenstemmig van meening, dat de spoorwegtarieven te hoog zijn. Hiertegenover voeren de maatschappijen aan, dat hun handen gebonden zijn door de loonovereenkomsten, welke zij met het personeel hebben aangegaan¹⁾. In ieder geval maakt de consolidatie der lijnen duizenden spoorwegarbeiders overbodig en ofschoon ongetwijfeld hoge tarieven zekere kooplieden het doen van zaken bemoeilijken, zouden wij toch wel zeer veel minder klachten hooren, indien slechts de algemeene toestand in het bedrijfsleven beter ware. Hier, gelijk in zoovele andere dingen, moeten wij echter wachten op terugkeer van het gezond verstand bij de politici.

DE RIJKSMIDDELEN.

In dit nummer treft men aan het gebruikelijke overzicht van de opbrengst der Rijksmiddelen over de maand December 1922, vergeleken met de overeenkomstige cijfers van December 1921.

De oorlogswinst- en verdedigingsbelastingen brachten tot dusver in totaal op f1.106.079.698, waarvan f 777.830.992 op rekening komt van eerstgenoemde heffing.

Met inbegrip van de opcenten ten behoeve van het leeningfonds — behalve die op den suikeraccijns, welke geen verzwaaring van belastingdruk mede-

¹⁾ Hoofdstuk IV van de wet bevat speciale bepalingen voor het voortbestaan van het verzoeningsapparaat der National Wages Board, etc.

brachten — is in totaal eene som van f 1.402.431.081 ontvangen uit belastingheffing, die haren grond vindt in de buitengewone omstandigheden.

De gewone middelen zonder de bate uit den tabaksaccijns brachten in de afgelopen maand f 35.184.885 op tegen f 38.405.872 in December 1921 en vertoonden mitsdien een achteruitgang van f 3.220.987. De totale opbrengst zonder genoemde bate in de afgelopen maand bleef f 615.198 ten achter bij de raming.

De opbrengst over het geheele jaar 1922, den tabaksaccijns weder niet in aanmerking genomen, overtrof de opbrengst over 1921 met een bedrag van f 22.893.689 terwijl de raming met een bedrag van f 31.314.381 werd overschreden.

In vergelijking met December 1921 vertoonden in December 1922 vooral de personeele belasting, de inkomstenbelasting en de vermogensbelasting een hooger opbrengstcijfer. Ook de opbrengst van den wijn-, zout- en geslachtaccijns was hooger dan over de overeenkomstige maand van het vorig jaar. Daarentegen brachten minder op de grondbelasting, de dividend- en tantiëmebelasting, de suiker-, gedistilleerd- en de bieraccijns, de zegel- en de registratierechten, de invoerrechten en de rechten van successie, van overgang bij overlijden en van schenking.

De grondbelasting is dit jaar eerder ingevorderd dan in 1921, wat ten gevolge heeft gehad, dat de opbrengst deze maand f 298.051 beneden die over December 1921 bleef.

Een bepaalde reden voor de hogere opbrengst van de personeele belasting (f 298.051) is niet op te geven.

Evenals vorige maanden maakt de inkomstenbelasting ook deze maand een zeer goed figuur. Niet minder dan een bedrag van f 7.621.331 werd uit dit middel ontvangen, alzoo f 2.532.077 meer dan over December 1921. Ten deele is deze toename, evenals vorige maanden het gevolg van de voorloopige aanslagen. De totale raming van de opbrengst der inkomstenbelasting over 1922 was 88 miljoen gulden, terwijl de totale opbrengst over het afgelopen jaar bijna f 133 miljoen blijkt te zijn, een bedrag van f 25.917.087 meer dan de opbrengst over het jaar 1921.

Evenals over November liep ook over de afgelopen maand de dividend- en tantiëmebelasting sterk achteruit. Deze maand bedroeg de vermindering f 1.667.205, wat verband houdt met den minder rooskleurigen toestand onzer bedrijven en ondernemingen. De vermogensbelasting wijst een meerdere opbrengst van f 307.178 aan, waarschijnlijk het gevolg van het systeem der voorloopige aanslagen.

De suikeraccijns bracht f 1.088.448 minder op, in tegenstelling met de vorige maand, toen een belangrijke toename kon geconstateerd worden. Waarschijnlijk vindt dit zijn oorzaak hierin, dat men geen voorraden meer opkoopt, doch lagere prijzen afwacht.

De vermindering van den accijns op het gedistilleerd (f 1.790.678) zal wel grotendeels te wijten zijn aan smokkelarij.

De wijn- en zoutaccijns namen respectievelijk toe met een bedrag van f 37.889 en een bedrag van f 18.653. Een bijzondere reden hiervoor is niet op te geven, evenmin als voor de vermindering van den bieraccijns (f 31.986) en de vermeerdering van den accijns op het geslacht (f 164.379).

Van de zegel- en de registratierechten vertoont laatstgenoemde in het bijzonder een treurig beeld.

De opbrengst bleef f 918.779 bij die over December 1921 achter, een gevolg van minder plaatsing van aandeelen in Naamlooze Vennootschappen en minder overdrachten van vast goed bij dalende prijzen. De zegelrechten liepen terug van f 1.290.293 op f 1.253.768.

Het wisselvallige van de bate uit de successiebelasting blijkt ook nu weder. Viel de vorige maand een meerdere opbrengst van f 6.154.069 aan te wijzen, thans bracht dit middel f 526.800 minder op.

Van de invoer- en statistiekrechten, die de laatste maanden bleven toenemen, zijn de invoerrechten in de afgelopen maand met een bedrag van f 293.199 teruggelopen, terwijl de statistiekrechten slechts eene hogere opbrengst van f 7.634 aanwijken.

De tabaksbelasting bracht deze maand f 2.164.037 op tegen f 872.346 in de vorige maand.

ONTVANGEN:

Catalogus van Boeken en Tijdschriften der Handels-Economische Bibliotheek, aanwezig in de openbare leeszaal en bibliotheek te Amsterdam, 's-Gravenhage, Martinus Nijhoff, 1922.

Ongevallenstatistiek betreffende de kalenderjaren 1915, 1916 en 1917, samengesteld ter voldoening aan de bepaling van artikel 17 der Ongevallenwet 1901; Druk van „'t Kasteel van Aemstel"; Amsterdam 1922.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT DER RIJKSMIDDELEN.

(In Guldens).

	December 1922	Sedert 1 Januari 1922	Overeenkomstige periode 1921
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	941.952	17.359.268	16.753.101
Personeele belasting ..	3.007.348	19.636.773	21.300.239
Inkomstenbelasting ..	7.621.425	132.967.767	107.056.084
Dividend- en tantiëmebelasting	1.003.406	18.413.073	30.427.674
Vermogensbelasting ..	1.132.101	16.407.365	14.002.308
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	3.664.625	40.479.152	37.558.828
Wijn	467.827	2.462.263	2.006.922
Gedistilleerd	5.444.005	59.464.328	61.001.294
Zout	144.622	1.494.041	1.460.919
Bier	394.223	4.759.881	4.415.747
Geslacht	907.830	9.928.064	11.250.376
Tabak	2.164.037 ^a	7.854.041	—
Belast. op speelkaarten	7.121	76.050	75.140
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrechten	1.253.768 ^a	17.256.652 ^a	18.960.485
Registratierechten	1.494.402	18.840.698	31.136.202
Successierechten	3.648.322	51.249.402	32.255.971
<i>Invoerrechten</i>	3.008.380	38.554.187	37.081.180
<i>Gouden en zilveren werken</i>			
Belasting	74.740	948.343	904.324
Essaailoon	133	1.257	1.097
<i>Statistiekrecht</i>	259.955	3.348.119	3.687.523
<i>Mijnen</i>	196	583.852	520.302
<i>Domeinen</i>	404.262	2.751.569	2.779.183
<i>Staatsloterij</i>	24.338	661.575	659.306
<i>Jacht en visscherij</i>	1.487	276.174	291.512
<i>Loodsgelden</i>	278.416	2.995.529	2.435.975
Totaal	37.348.922	468.769.421	438.021.692

BELASTINGEN IN VERBAND MET DE BUITENGEWONE OMSTANDIGHEDEN.

	December 1922	Sedert 1 Januari 1922
Verdedigingsbelasting Ia	339.544	4.916.292
Verdedigingsbelasting Ib	1.446.646	17.510.525
Verdedigingsbelasting II	2.505.712	38.610.420
	4.291.902	61.037.237
Oorlogswinstbelasting	294.884 ^a	31.541.783

^a Hieronder begrepen f 183.833 wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. (Beursbelasting). ^b Idem f 2.423.767 ^c Idem f 3.137.066

^d December 1921 f 3.008.014.

^e De Tabaksbelasting is met 1 Juni ingevoerd. Voor 1 Januari zijn banderolles aangevraagd tot een gezamenlijk bedrag voor de schatkist van f 11.402.756,21. Een groot deel hiervan wordt, waar onder zekerheidsstelling een crediet voor hoogstens 6 maanden wordt verleend, eerst later betaald. Onder de thans verkregen opbrengst is begrepen het jaarlijks te betalen recht voor de bedrijfsvergunningen.

OPCENTEN VOOR HET LEENINGFONDS 1914.

	December 1922	Sedert 1 Januari 1922	Overeen- komstige periode 1921
<i>Directe belastingen.</i>			
Grondbelasting	188.928	3.479.710	3.358.049
Personeele belasting ..	613.484	3.877.120	4.340.486
Inkomstenbelasting ..	2.830.204	38.913.979	31.866.496
Vermogensbelasting ..	282.936	4.032.045	3.325.200
Dividend- en tantième- belasting	331.124	6.076.314	10.041.132
<i>Accijnzen.</i>			
Suiker	732.925	8.095.830	7.511.766
Wijn	93.565	492.453	401.384
Gedist. (binn.-en buitl.)	544.401	5.946.433	6.100.129
<i>Indirecte belastingen.</i>			
Zegelrecht van buitl. eff.	18.637	185.313	222.786
Totaal	5.636.204	71.099.197	67.177.428

SPLITSING VAN DE OPBRENGST DER GROND-
PERSONEELE-, INKOMSTEN- EN VERMOGENS-
BELASTING SEDERT 1 JANUARI 1922.

Dienstjaren.	Grond- belasting.	Personeele belasting.	Inkomsten- belasting.	Vermogens- belasting.
1914/19				752
1919/20	583	56.697	804.483	30.994
1920/21	6.051	203.318	7.774.317	214.467
1921/22	1.350.683	2.866.761	104.963.205	10.647.348
1922/23	16.001.951	16.509.797	19.425.762	5.513.804
Totalen ..	17.359.268	19.636.773	132.967.767	16.407.365

RIJKSPPOSTSPAARBANK.

OCTOBER	1920	1921	1922
Inlagen	f 9.982.682	f 9.758.987	f 9.181.265
Terugbetalingen ..	11.242.528	10.609.647	9.888.628
Tegoed der inleggers op ultimo	266.603.900	276.544.410	288.725.789
Nom. bedr. der uitst. staatsschuldboekjes op ultimo	41.622.500	43.839.800	44.535.800
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uit- gegeven	10.127	9.255	9.121
Aantal geheel af- betaald	8.459	8.038	7.440
Aantal in omloop op ultimo	1.909.881	1.918.406	1.934.090

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

	Augustus 1922		Augustus 1921	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekenin- gen op u ^o	76.615	—	43.031	—
Stortingen	—	109.929.245	249.713	84.626.193
Overschrijvingen:	642.720			
a. bijgeschreven	—	393.946.618	132.127	216.461.051
b. afgeschreven	—	393.967.406	142.482	212.461.781
Afschrijvingen wegens chèques	463.402			
Totaal tegoed reken- ninghouders op u ^o .	—	82.067.119	99.361	58.427.536
		248.994.499	—	127.878.474

GIRO-OMZET BIJ DE NEDERLANDSCHE BANK.

	October 1922		October 1921	
	Posten	Bedrag	Posten	Bedrag
Voor reke- ninghouders waarvan door de H.-bank plaatselijk...	52.089	f 1.560.098.000	45.816	f 2.038.688.000
Ter voldoe- ning van Rijksbelast.	2.672	13.502.000	1.720	8.768.000

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. {	Disc. Wissels. 4	18 Juli '22	Zweeds. R.ksbk 5	10 Mrt. '22
Bk. {	Bel. Binn. Eff. 4	18 Juli '22	Bk. v. Noorw. . 5	17 Aug. '22
	Vrsch. in R.C. 5	18 Juli '22	Zwits. Nat. Bk. 3½	2 Mrt. '22
Bk. van Engeland 3	13 Juli '22	Belg. Nat. Bk. 5½	22 Jan. '23	
Duitache Rijksbk. 12	18 Jan. '23	Bank v. Spanje 5½	18 Mei '22	
Bk. van Frankrijk 5	11 Mrt. '22	Bank v. Italië 6	20 Mei '20	
Oostenr. Hong. Bk. 8	2 Sept. '22	F. Res. Bk. N.Y. 4	21 Juni '22	
Nat. Bk. v. Denem. 5	25 Apr. '21	Javasche Bank 3½	1 Aug. '09	

OPEN MARKT.

Data	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolon- gatte	Part. disconto	Part. disconto	Part. disc.	Call- money
20 Jan. '23	3½	4	2½	4-5/8	—	4-4½
15-20 J. '23	3½-3/8	3½-4	2½-3/8	4-5/8	—	3½-4½
8-13 „ '23	3½-1/16-7/8	3-3/8	2½-3/8	4-5/8	—	3½-5½
1-6 „ '23	3½-7/8	3-3/8	2½-5/8	4-5/8	—	3½-5½
16-21 J. '22	4¼-3/8	3¼-4	3¼-7/8	4-5/8	—	4-7½
17-22 J. '21	3½	2¼-3	6½	4-5/8	—	6-7
20-24 Juli '14	3½-3/16	2¼-3/8	2¼-3/8	2½-1/2	2½	5½-7½

1) Noteering van 19 Januari.

WISSELKOERSEN.

WISSELMARKT.

De wisselmarkt was deze week zeer flauw. Niet alleen dat Mark en Francs sterk aangeboden waren, maar ook Ponden moesten een gedeelte van hun in de laatste weken behaalde koers-winst prijs geven en liepen van 11.81 tot 11.74 terug. Een klein herstel bracht het slot op 11.79. Parijs daalde regelmatig en ook de krachtige steunactie uit Parijs kon dit niet tegengaan. Heden was het verlies bijzonder groot; 16.— aangeboden tegen 17.50 een week geleden. Mark en Francs werden wederom gehalveerd. Later bracht een klein herstel de koers weer op 1.32½. België was meestal nog flauwer dan Parijs. Dollars bleven vrij stationair in tegenstelling met bijna alle andere koersen, welke eveneens meer of minder afbrokkelden. Vooral Zwitserland was weder flauw en kwam op 47.05, waardoor het ongeveer op gelijke basis komt te staan met het Pond sterling, hetgeen, volgens berichten uit Zwitserland, daar met eenige voldoening wordt opgemerkt.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York**)
15 Jan. 1923	11.79½	17.37½	0.01975	0.00365	15.92	2.52½/8
16 „ 1923	11.77½	17.15	0.0155	0.00365	15.50	2.52½/8
17 „ 1923	11.75½	16.92½	0.0142	0.00365	15.51	2.52½/8
18 „ 1923	11.73½	16.55	0.011	0.0036	15.10	2.53
19 „ 1923	11.76	16.85	0.0127	0.0036½	15.27½	2.52½/8
20 „ 1923	11.78½	16.65	0.01375	0.0049	—	—
Laagste d. w. 1)	11.72½	16.50	0.01	0.0035	15.05	2.52
Hoogste „ „ 1)	11.81	17.50	0.0235	0.0038	16.—	2.53½
13 Jan. 1923	11.80½	17.65	0.0245	0.00365	16.11	2.52½/8
6 „ 1923	11.73½	17.72½	0.02975	0.00375	16.25	2.52½/8
Muntpariteit..	12.10	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Noteering van 12 Januari. 3) Idem van 5 Januari.

Data	Stock- holm *)	Kopen- hagen *)	Chris- tiana *)	Zwitser- land *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
15 Jan. 1923	67.90	50.50	47.10	47.60	39.60	97½-98½
16 „ 1923	68.—	49.80	46.80	47.50	39.30	97½-98½
17 „ 1923	68.—	49.90	46.70	47.45	39.30	97½-98½
18 „ 1923	68.—	49.90	46.60	47.07½	39.35	97½-98½
19 „ 1923	68.—	49.—	47.—	47.10	39.30	97½-98½
20 „ 1923	68.—	49.—	47.20	47.20	39.35	97½-98½
L'ste d. w. 1)	67.75	49.20	46.40	46.90	39.20	97½
H'ste „ „ 1)	68.10	50.55	47.25	47.80	39.75	98½
13 Jan. 1923	67.85	50.50	47.—	47.75	39.60	97½
6 „ 1923	67.90	51.70	47.90	47.85	39.55	97½
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. fs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mk.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
20 Januari 1923	4 66.25	6.51	0.00 ⁵¹ / ₁₀₀	39.57
Laagste d. week	4.65.—	6.51	0.00 ⁴⁹ / ₁₀₀	39.57
Hoogste „ „	4.66.75	6.84	0.00 ⁷³ / ₁₀₀	39.65
13 Januari 1923	4.67.62	6.92	0.00 ⁹³ / ₁₀₀	39.60
6 „ 1923	4.64.75	6.92	0.01 ¹⁰ / ₁₀₀	39.60
Muntpariteit	4.86.67	19.30	23.81 ¹ / ₄	40 ⁹ / ₁₆

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	6 Jan. 1923	13 Jan. 1923	15/20 Januari '23 Laagste	20 Jan. Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀	97 ⁷ / ₁₀
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	44 ¹ / ₈	44 ¹ / ₈	43 ⁷ / ₁₆	44 ⁹ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/4 ¹ / ₈	1/4 ¹ / ₈	1/4 ³ / ₁₆	1/4 ¹ / ₂
Hongkong ...	id. p. \$	2/3 ¹ / ₂	2/3 ¹ / ₂	2/3	2/4
Lissabon	d. per Mil.	2 ¹⁸ / ₃₂	2 ¹⁸ / ₃₂	2 ¹ / ₂	2 ⁵ / ₁₆
Madrid	Peset. p. £	29.62 ⁵ / ₈	29.73 ¹ / ₄	29.75	30.00
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	43 ¹⁵ / ₁₆	44 ¹ / ₈	43 ¹ / ₂	44 ¹ / ₂
Montreal	\$ per £	4.67 ¹ / ₄	4.71	4.67 ¹ / ₂	4.72
*R.d.Janeiro ..	d. per Mil.	5 ¹⁵ / ₁₆	5 ⁷ / ₈	5 ¹³ / ₁₆	6
Rome	Lires p. £	92	94 ¹ / ₁₆	94	98 ¹ / ₄
Shanghai	Sh. p. tael	3/1 ¹ / ₁₆	3/0 ¹ / ₈	3/0 ¹ / ₈	3/2
Singapore	id. p. \$	2/4 ⁵ / ₃₂	2/4 ⁵ / ₃₂	2/4 ¹ / ₈	2/4 ⁵ / ₃₂
*Valparaiso ..	peso p. £	35.00	35.00	35.30	36.30
Yokohama ...	Sh. p. yen	2/1 ⁷ / ₃₂	2/1	2/1	2/1 ¹ / ₁₆

* Koersen der voorafgaande dagen. ¹⁾ Telegrafisch transfert.

NOTEERING VAN ZILVER.

	Noteering te Londen	Noteering te N.York		Noteering te Londen	Noteering te N.York
20 Jan. 1923	32 ¹ / ₁₆	65 ⁷ / ₈	21 Jan. 1922	34 ¹ / ₂	64 ¹ / ₂
13 „ 1923	31 ⁷ / ₈	65 ¹ / ₈	22 Jan. 1921	—	66 ⁹ / ₈
6 „ 1923	31 ¹⁵ / ₁₆	65 ⁵ / ₈	20 Juli 1914	24 ¹⁵ / ₁₆	54 ¹ / ₁₆

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 22 Januari 1923.

Activa.		
Binnenl. Wises, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 112.995.355,28 B.-bk. „ 36 154.133,69 Ag.sch. „ 63 584 565,31	f 212 734 054,28
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 78.791.174,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	„ —	78.791.174.—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	H.-bk. f 25.402.190 37 B.-bk. „ 6 854 859,68 Ag.sch. „ 87.230 358,94	f 119.487 408,99
Op Effecten	„ f 112.171 167,17	
Op Goederen en Spec.	„ 7.316.241.82	119.487.408,99
Voorschotten a. h. Rijk	„ 6.798.215 69	
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud „ f 56.239.410,— Muntmat., Goud „ 525.550.137,91	f 581.789.547,91
Munt, Zilver, enz.	„ 8.131.303,87	
Muntmat., Zilver	„ —	589.920.851,78
Effecten	Bel. v. h. Res. fonds. f 5.659.646,93 id. van ¹ / ₅ v. h. kapit. „ 3.968.297,37	9.627.944,30
Geb. en Meub. der Bank	„ 4.522.000,—	
Diverse rekeningen	„ 19.937.292,09	f 1.041.818.941,13
Passiva.		
Kapitaal	„ f 20.000.000,—	
Reservefonds	„ 5.660.599,75	
Bijzondere reserve	„ 1.675.581,33	
Bankbiljetten in omloop	„ 957.050.175,—	
Bankassignatiën in omloop	„ 1.284.002,12	
Rek.-Cour. saldo's: } Het Rijk f — } Anderen „ 41.540.692,26		41.540.692,26
Diverse rekeningen	„ 14.643.890,67	f 1.041.818.941,13
Beschikbaar metaalsaldo	„ f 389.257.490,61	
Op de basis van ¹ / ₅ metaaldekking	„ 189.289.716,74	
Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is..	„ 1.946.287.450,—	

NED. BANK 15 Januari 1923 (vervolg).
Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden
22 Jan. 1923.....	581.790	8.131	957.050	42.789
15 „ 1923.....	581.790	7.172	980.349	40.271
8 „ 1923.....	581.790	8.186	994.603	31.452
2 „ 1923.....	581.790	8.731	1.012.087	37.445
27 Dec. 1922.....	581.790	8.990	974.101	49.827
23 Jan. 1921.....	605.969	7.326	1.006.882	41.427
24 „ 1922.....	636.141	22.144	1.043.313	85.079
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hiervan Schatkistpromessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaalsaldo	Dekningspercentage
22 Jan. 1923	212.734	61.000	119.487	389.257	59
15 „ 1923	226.123	71.000	119.320	384.141	58
8 „ 1923	232.097	67.000	118.607	384.765	57
2 „ 1923	244.409	81.000	133.983	379.918	56
27 Dec. 1922	217.192	62.000	126.777	385.298	58
23 Jan. 1922	223.263	57.000	138.627	402.892	58
24 Jan. 1921	209.358	77.000	218.858	431.791	58
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 ¹⁾	54 ¹⁾

¹⁾ Op de basis van ¹/₅ metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	15 Jan. 1923	22 Jan. 1923
Aan schatkistpromessen..	f 514.500 000,—	f 503.300.000,—
waarv. direct bij Ned. Bk.	„ 71.000.000,—	„ 61.000.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 208 411.000,—	„ 208.249.000,—
Aan zilverbons	„ 30.845.525,—	„ 29.840.550,—

	15 Jan.	22 Jan. 1923
Onder de vlottende schuld is begrepen:		
Voorsch. aan de Koloniën	„ 342.250.000,—	„ 343.761.000,—
Voorschot aan Gemeenten	„ 30 November	„ 31 Dec 1922
voor door Rijk voor hen	„ 92.127.290,—	„ 97.769.073,47
te heffen Ink. belasting)		
Tegood v.d. Postch. & G.dst	„ 88.993.237,—	„ 81.718.237,—

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opeisbare schulden	Beschikbaar metaalsaldo
13 Jan. 1923	215 000		267 000	103.000	141.000
6 „ 1922	214.250		266.000	106.000	139.850
30 Dec. 1922	210.000		262.000	104.000	136.800
16 Dec. 1922	152.691	56 610	264.671	110.463	135.015
9 „ 1922	155.240	56.442	267.796	112.120	136.467
2 „ 1922	153.262	56.270	263.728	143.352	128.883
14 Jan. 1922	147.426	30.818	282.462	76 528	107 008
15 Jan. 1921	218.447	9.810	370.964	104.662	133.315
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ⁸⁾

Data	Disconto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Voorschotten aan het Govu.nem.	Diverse rekeningen ¹⁾	Dekningspercentage
13 Jan. 1923		170.700		10.800	***	58
6 „ 1922		171.000		11.400	***	57
30 Dec. 1922		170.000		11.400 ⁸⁾	***	57
16 Dec. 1922	37.386	26.057	103.551	—	24.740	56
9 „ 1922	37.501	26 312	105.339	—	24.661	55
2 „ 1922	35.477	24.533	105.781	28.798	28.397	51
14 Jan. 1922	36.263	15.656	119.897	12.490	11.634	50
15 Jan. 1921	32.324	25.088	148.623	—	56.738	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	6.446	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis ¹/₅ metaaldekking. ³⁾ Creditsaldo.

DE SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeisbare schulden	Disconto's	Div. rekeningen ¹⁾
16 Dec. 1922 ...	1.214	1.773	749	1.231	557
9 „ 1922....	1.214	1.860	709	1.229	538
2 „ 1922....	1.224	1.868	782	1.226	492
17 Dec. 1921 ...	1.475	2.041	1.163	1.932	317
25 Juli 1914	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost der activa.

BUITENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
17 Jan. 1923	127.491	121.236	284.928	27.000	242.104
10 " 1923	127.486	122.455	289.737	27.000	247.201
3 " 1923	127.493	124.053	295.414	27.000	253.013
27 Dec. 1922	127.443	124.878	301.337	27.000	258.922
18 Jan. 1922	128.444	122.600	308.566	28.500	271.364
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. 1)
10 " '23	65.671	65.173	13.574	122.737	23.481	17,22
3 " '23	99.658	94.204	12.917	144.862	21.850	13,87
27 Dec. '22	51.968	78.158	13.324	119.903	21.015	15,77
18 Jan. '22	47.144	83.975	19.623	117.821	24.294	17,67
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHSE RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehens-kassenscheine, in miljoenen Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circulatie	Dek-kings-perc. 1)
30 Dec. '22	1.074	1.005	238.481	1.280.095	19
23 " '22	1.073	1.005	241.076	1.136.910	21
14 " '22	1.071	1.005	177.607	970.202	18
7 Jan. '22	1.007	995	4.903	113.140	5
23 Juli '14	1.691	1.357	65	1.891	93

1) Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data als boven.	Wissels			Rek. Crt.	Darlehens-kassenscheine	
	Totaal	Handels-wissels	Schatkist-papier		Totaal uitgegeven	In kas bij de Rijksbank
	1.532.082	435.610	1.096.472	459.693	304.900	291.200
1.606.699	422.235	1.184.464	530.526	252.000	238.500	
1.364.719	393.148	971.571	435.122	254.700	241.100	
1.180.629	351.887	828.742	334.981	191.400	177.600	
119.694	1.746	117.948	16.823	13.156	4.802	
751	751	—	944	—	—	

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. a/d. Staat
18 Jan. '23	5.535.180	1.864.344	289.901	599.252	23.100.000
11 " '23	5.535.062	1.864.345	289.706	599.945	23.300.000
4 " '23	5.534.980	1.864.345	289.658	600.274	23.300.000
19 Jan. '22	5.624.573	1.948.367	280.235	623.786	23.350.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitge-stelde Wissels	Beleen-ning	Bankbil-jetten	Rek. Crt. Parti-culieren	Rek. Crt. Staat
2.676.627	27.949	2.152.231	37.387.727	2.222.045	68.657	
3.444.235	28.515	2.095.258	37.426.594	2.473.646	64.025	
2.456.843	54.583	2.267.226	36.785.724	2.451.742	33.347	
1.541.980	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. saldt	Beleen. van buitenl. vorder.	Beleen. van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleen.	Circu-latie	Rek. Crt. partic.
18 Jan. '23	343.480	84.653	480.000	767.355	6.758.498	134.297
11 " '23	343.298	***	***	778.625	6.778.856	128.986
4 " '23	341.687	***	***	848.785	6.782.966	142.372
19 Jan. '22	327.549	84.653	480.000	559.674	6.313.721	187.992

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.
FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circu-latie
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes	In het buitenl.		
3 Jan. '23	3.049.451	2.226.821	—	113.442	2.411.058
27 Dec. '22	3.040.439	2.257.035	—	108.398	2.464.121
20 " '22	3.045.910	2.172.335	—	110.799	2.456.711
4 Jan. '22	2.875.298	1.989.787	—	134.504	2.405.316

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Goud-Dek-kings-perc. 1)	Algem. Dek-kings-perc. 2)
3 Jan. '23	882.827	2.024.773	107.450	68,7	71,3
27 Dec. '22	867.178	1.900.255	107.256	69,6	72,1
20 " '22	867.286	1.881.959	107.261	70,2	72,8
4 Jan. '22	1.239.432	1.829.138	103.203	67,9	71,1

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opelschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET
FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarom time deposits
27 Dec. '22	782	11.328.977	1.393.755	15.435.100	3.708.466
20 " '22	782	11.281.559	1.384.597	15.384.732	3.687.168
13 " '22	784	11.258.091	1.360.204	14.867.499	3.694.573
28 Dec. '21	806	11.220.234	1.267.107	13.429.723	2.998.213

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 22 Januari 1923.

Vrij plotseling heeft de ontwikkeling der gebeurtenissen in het Ruhrgebied een verandering op de internationale beurzen te voorschijn geroepen. Was de stemming gedurende de vorige berichtsweek vrijwel overal vast en gaf de algemeene houding een weerspiegeling van het vertrouwen, waarmede de beurzen de naaste toekomst tegemoet zagen, het beeld, dat wij thans te aanschouwen kregen, mag in groote trekken als precies het tegengestelde worden gekarakteriseerd. Ongetwijfeld zijn zoowel de directe resultaten, als de houding van de Deutsche Regeering hieraan niet vreemd. Om met het laatste te beginnen, hebben de maatregelen van passief verzet van het Deutsche Gouvernement een spanning, niet alleen in het Ruhrgebied doch door geheel Duitsland, te voorschijn geroepen, die zich wel eens met elementaire kracht zou kunnen ontladen. Al staat Duitsland dan ook geen leger ter beschikking, zoodat voor daadwerkelijken oorlog geen vrees behoeft te bestaan, de ontreding van het gansche economisch verkeer door mogelijke stakingen, politieke bewegingen, enz. zou in de gevolgen met een oorlog gelijk gesteld kunnen worden. En wat de directe resultaten der Fransche bezetting betreft, nu reeds is gebleken, dat Frankrijk zich met de volle zwaarte van de gewapende vuist zal moeten handhaven, is men bevreesd, dat de opbrengst van requisities, e.d. niet zal opwegen tegen de kosten, die de occupatie met zich zal brengen. Zoo men op dit oogenblik ook al niet van een mislukking kan spreken, vast staat wel reeds, dat de militaire operaties méer zullen kosten dan aanvankelijk was geraamd, terwijl bovendien de overige, (economische, politiek en andere) gevolgen nog niet te overzien zijn.

Het spreekt wel vanzelf, dat de meest directe terugslag op de Deutsche beurzen gevoeld is geworden. De onderbreking van de regelmatige productie in het Ruhrgebied en het ophouden van kolen-transporten naar onbezet Duitsland heeft op zich zelve reeds een schaarschte van kolen en andere artikelen te voorschijn geroepen, die de prijzen met sprongen in de hoogte heeft gedreven. Hoe ver het in deze richting reeds was gekomen, zelfs nog voor dat de bezetting van het Ruhrgebied zich heeft kunnen doen gevoelen, bewijzen wel de index-cijfers van het officieel statistisch bureau per 15 Januari jl. Deze cijfers worden iedere 10 dagen opgemaakt en vertoonen over het tijdvak 5—15 Januari jl. de volgende stijgingen. De prijzen van den groothandel zijn gemonteerd van het 1670-voudige (vergeleken met de

prijzen van vóór den oorlog) tot het 2131-voudige of met 27,6 %. De in het binnenland geproduceerde fabrikaten stegen van het 1472 tot het 1894-voudige (28,6 %), geïmporteerde artikelen van het 2660 tot het 3316-voudige (24,7 %). Levensmiddelen verhieven zich van een niveau, 1311 maal zoo hoog als vóór den oorlog tot een, dat 1703 maal zoo hoog is (29,9 %). Het spreekt vanzelf, dat buitenlandsche deviezen in dezen wedloop hebben medegedaan, zoodat de effectenbeurzen weder een geweldige rijzing over de geheele linie te aanschouwen hebben gegeven. Het indexcijfer voor beurswaarden is opgelopen van 2287 tot 3566. Langzamerhand doen volkomen „Oostenrijksche” toestanden hun intrede aan de Duitsche beurzen. Dit is ook het geval op zuiver monetair gebied. Als afweer-maatregel heeft de Duitsche Rijksbank b.v. moeten besluiten haar disconto met 2 % tot 12 % te verhoogen, waardoor de rentevoet voor gewone handelstransacties zoodanig is geworden, dat van reëlen handel eigenlijk geen sprake zou zijn, ware het niet, dat de „Entwertung” nog immer van zoodanigen aard is, dat de terugbetaling der opgenomen credieten, zelfs vermeerderd met de exorbitante rente, nog steeds geringer waarde vertegenwoordigt dan het bedrag ten tijde van de opname van het crediet. Men staat dan ook in financieele kringen zeer sceptisch tegenover de efficaciteit van dezen maatregel der circulatie-instelling; veeleer houdt men er rekening mede, dat de disconto-voet nog verder opgevoerd zal moeten worden, zonder dat dit merkbare uitkomst zal geven.

Te Londen heeft de beurs geen opgewekt verloop gehad, hoewel men alom in den lande bestellingen heeft gekregen op steenkolen, staal-producten, enz. die anders in Duitschland geplaatst zouden zijn. Men is er zich echter te goed van bewust, dat deze voordeelen slechts van tijdelijken aard kunnen zijn en slaat met bezorgdheid de ontwikkeling der dingen gade. Die bezorgdheid wordt echter wel sterk getemperd door den gezonden toestand van de Engelsche economische omstandigheden zelve. Zoo vertoonen de cijfers van den Britschen buitenlandschen handel een zeer verheugend beeld. De invoer over het jaar 1922 bedroeg £ 1.004.000.000 tegen £ 1.085.000.000 over 1921. De uitvoer beliep over 1922 £ 824.000.000 tegen £ 810.000.000 over 1921. Het invoer-saldo is derhalve gedaald van £ 275.000.000 tot £ 180.000.000. Dit beeld is feitelijk nog gunstiger, indien men bedenkt, dat er nog voortdurend een daling in de prijzen, vooral voor uitgevoerde fabrikaten is geweest, zoodat de hoeveelheid van den uitvoer zeer bevredigende cijfers te aanschouwen heeft gegeven. Vooral sterk was de toename van den kolen-export die van 24.661 ton in 1921 tot 64.198 in 1922 is gestegen. Langzamerhand past zich het beeld van de handelsbalans weer aan dat van den tijd van vóór den oorlog aan (in 1913 bedroeg het invoer-saldo £ 134 mill.). Deze cijfers hebben dan ook aanleiding gegeven tot de verbetering van den Sterlingkoers en tot de vraag, die voor „gilt-edged”-waarden blijft bestaan, hoewel tot dit laatste ook de ruime geldmarkt heeft bijgedragen. De industrie toch werkt nog niet op volle capaciteit en dit, te zamen met de wereldmalaise, heeft nog steeds een groote openhooping van vlottende kapitalen te Londen ten gevolge.

Te Parijs heeft men, na een aanvankelijke golf van optimisme, ingezien, dat de „militaire wandeling” naar het Ruhrgebied ook andere consequenties met zich brengt. De markt is dientengevolge loom geworden, waartegen zelfs de vrij scherpe daling van den Franc-koers geen dam heeft kunnen opwerpen. Hoewel de overgrote meerderheid van het Fransche volk achter de Regeering staat, vrees men, dat een resultaat niet dan na langen tijd en na het uitgeven van groote bedragen zal worden bereikt.

Zelfs de beurs van New York heeft zich aan de algemeene tendens niet kunnen onttrekken. Vooral de Petroleummarkt is te Wallstreet gedrukt geweest. Men heeft onlangs statistieken gepubliceerd, waarin de vrees werd uitgesproken, dat de productie van petroleum bedenkelijk groot begint te worden en de behoefte reeds overschrijdt. Het is altijd gevaarlijk op grond van statistieken conclusies te trekken, „l'art de grouper les chiffres” is een kunst, die vooral aan de overzijde van den Oceaan nogal sterk wordt beoefend. Toch maken dergelijke cijfers steeds grooten indruk op een publiek, dat sterk speculatief is aangelegd en als zoodanig heeft men dan ook voor een deel de reactie, speciaal voor petroleumwaarden, opgevat. Natuurlijk hebben ook andere invloeden hier een rol gespeeld; verkoopen voor Parijsche rekening hebben ontzeggelijk tevens een druk op het koerspeil uitgeoefend. Het effect echter was als geheel zoo sterk, dat ook de overige waarden zich verliezen moesten getroosten, ondanks de zeer gunstige berichten, die vooral uit de staal- en de automobiel-nijverheid worden gemeld.

Te onzent was de markt gedecideerd flauw, met uit-

zondering van beleggingswaarden. De afdeling voor binnenlandsche staatsfondsen werd gestimuleerd door het succes van dat deel der nieuwe Indische leening, dat hier ter stede te eldfer ure ter inschrijving is aangeboden. Ook te Londen is de vraag naar dit fonds zeer groot geweest, zoodat van den eersten dag af de obligaties met agio werden verhandeld. Buitenlandsche staatsfondsen trokken daarentegen geenerlei belangstelling.

	15 Jan.	19 Jan.	22 Jan.	Rijzing of daling.
6 %/o Nederland 1922	99	99	99	
5 %/o „ 1918	89 1/16	89 1/16	89 1/16	
4 1/2 %/o „ 1916	87 9/16	88 1/8	88	+ 7/16
4 %/o „ 1916	81 7/8	81 9/16	81 5/8	- 1/4
3 1/2 %/o „	72 3/4	72 3/4	72 3/4	
3 %/o „	62 1/16	61 7/8	61 1/2	- 5/16
2 1/2 %/o Cert. N. W. S.	53	52 9/16	52 9/16	- 7/16
7 %/o Oost-Indië 1921	102	102 1/16	102 1/16	+ 1/16
6 %/o „ 1919	96	96	96 9/16	+ 9/16
5 %/o „ 1915	93 3/4	93 1/8	93 1/8	- 3/8
4 %/o Oostenr. Kronenrente	1 3/16	1 3/8	1 3/8	+ 3/16
5 %/o Rusland 1906	4	3 5/16	3 5/16	- 11/16
4 %/o Rusl. bij Hope & Co.	3 3/4	3 5/16	3 5/16	- 7/16
4 %/o Japan 1899	69	—	—	
5 %/o Brazilië 1895	48 1/2	—	48 1/8	- 3/8
8 %/o San Paulo 1921	94	93 3/4	—	- 1/4
6 %/o Amsterdam 1920	100 1/2	—	100 3/4	+ 1/4
7 %/o Rotterdam 1920	102 1/8	—	102 1/4	+ 1/8

De zeer ongunstige houding van de aandelenmarkt valt gemakkelijk te verklaren uit de onrust over de geheele wereld. Hiertegen waren geen speciale factoren bestand. Zelfs de voortdurende prijsstijging van rubber heeft een vrij gevoelige reactie voor de betrokken aandelen niet kunnen tegenhouden. In nauwe aansluiting hiermede waren Tabaks-aandelen aangeboden, mede op grond van de overweging, dat onder de heerschende omstandigheden het niet uitgesloten zou zijn, dat bij de aanstaande inschrijvingen van Sumatra-tabak de Duitsche belanghebbenden wel eens in het geheel niet tot koopen zouden kunnen overgaan.

Zelfs voor suikerwaarden bestond geen animo, hoewel ten opzichte hiervan de omstandigheden toch gunstig zijn te noemen. De prijs van het product bleef stabiel met een neiging tot monteeren, terwijl de V. J. S. P. een afwachtende houding aanneemt en geen overhaaste verkoopen afsluit.

Zeer flauw waren petroleumwaarden onder aanvoering van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij. Doch ook Roemeensche waarden hadden, onafhankelijk van het hoofdfonds, reeds een dalende richting ingeslagen, toen bleek, dat de voorafgegane rijzing niet op goede gronden gebaseerd was geweest.

Industriele aandelen waren sterk aangeboden, met name Jurgens-aandelen, in verband met de vrees, dat de verkavelingen in Duitschland ook nieuwe moeilijkheden voor het concern zouden kunnen medebrengen.

	15 Jan.	19 Jan.	22 Jan.	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	124 1/2	123	122	- 2 1/2
Incasso Bank	94	95	—	+ 1
Koloniale Bank	139 1/8	135	135 1/8	- 4
Net. Handel-Mij. cert. v. aand.	134 7/8	134 3/8	133 3/4	- 1 1/8
Rotterd. Bankvereniging...	91	—	—	
Amst. Superfosfaatfabriek..	45 1/2	42 1/4	41 1/2	- 4
Van Berkel's Patent	34 1/2	34 1/2	—	- 1/4
Gouda Kaarsen	123 3/4	109	107	- 16 3/4
Holl. Draad- en Kabelfabriek	89	87	85	- 4
Jurgens' Ver. Fabr. gew. aand.	61 1/2	53	49 3/4	- 11 3/4
„ „ „ pr. aand.	67	60 1/2	60	- 7
Leerdam Glasfabrieken	43 3/4	—	41 1/2	- 1 1/2
Philips' Gloeilampenfabriek	249 1/4	—	242 1/4	- 7
Vereenigde Blikfabrieken...	90 1/2	—	—	
Vereen. Chemische Fabrieken	43	—	—	
Compania Mercantil Argent.	21	19 1/4	18	- 3
Cultuur-Mij. d. Vorstenland.	158 3/4	151 3/4	152 1/2	- 6 1/4
Handelsver. Amsterdam	386 3/4	379	375 1/2	- 10 1/4
Handelsverg. Reis & Co.	34	28	29	- 5
Int. Crediet- en Handelsverg.				
Rotterdam	164	164	165	+ 1
Linde Teves & Stokvis	80	76	76 1/2	- 3 1/2
Tels & Co's Handel-Mij.	5 1/2	6 3/8	—	+ 7/8
Redjang Lebong Mijnb.-Mij.	102 1/4	102 1/4	—	
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	137	125 1/4	118 1/4	- 18 1/4
Kon. Petroleum-Mij.	405 3/4	385 3/4	375 3/8	- 30 1/8
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	36 1/4	34 1/2	33 1/2	- 3 1/4
Steaua Romana Petroleum				
Mij. ... Afgest. Aand.	28	—	—	

	15 Jan.	19 Jan.	22 Jan.	Rijzing of daling.
Amsterdam-Rubber-Mij.....	154	153 $\frac{3}{4}$	147 $\frac{7}{8}$	— 6 $\frac{1}{8}$
Nederl.-Rubber-Mij.	79 $\frac{3}{4}$	77 $\frac{3}{4}$	72 $\frac{3}{4}$	— 7
Oost-Java-Rubber-Mij.	231 $\frac{1}{2}$	223 $\frac{1}{2}$	210 $\frac{1}{4}$	— 20 $\frac{1}{4}$
Deli-Batavia Tabak Mij. ...	297 $\frac{1}{2}$	286 $\frac{1}{2}$	276 $\frac{1}{2}$	— 21
Deli-Maatschappij	275	266	256 $\frac{1}{8}$	— 18 $\frac{7}{8}$
Senembah-Maatschappij ...	356 $\frac{1}{2}$	341	—	— 15 $\frac{1}{2}$

In aansluiting aan de algemeene tendens en op grond van de overweging, dat het herstel van de internationale economische banden nog niet in een snel tempo voorwaarts gaat, waren ook scheepvaartwaarden gedrukt. Geen enkele uitzondering valt hier te registreeren; de verliezen waren in verhouding tot het koerspeil meereendeels belangrijk.

	15 Jan.	19 Jan.	22 Jan.	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	132 $\frac{1}{2}$	127 $\frac{1}{4}$	124 $\frac{1}{2}$	— 8
" " „gem.eig.	118	112 $\frac{1}{2}$	110	— 8
Hollandsche Stoomboot-Mij.	44 $\frac{1}{2}$	41	38	— 6 $\frac{1}{2}$
Java-China-Japan-Lijn	87 $\frac{1}{8}$	83	81 $\frac{1}{2}$	— 5 $\frac{1}{8}$
Kon. Hollandsche Lloyd ...	16 $\frac{1}{2}$	14 $\frac{1}{4}$	14 $\frac{1}{4}$	— 1 $\frac{1}{2}$
Kon. Ned. Stoomb.-Mij.....	87	78 $\frac{1}{2}$	76	— 11
Konink.Paketaart-Mij.	105	101	100 $\frac{1}{2}$	— 4 $\frac{1}{2}$
Maatschappij Zeevaart	77	—	—	—
Nederl. Scheepvaart-Unie ...	114 $\frac{1}{4}$	108 $\frac{3}{4}$	106 $\frac{1}{2}$	— 7 $\frac{1}{4}$
Nievelt Goudriaan	119 $\frac{1}{2}$	119 $\frac{1}{2}$	109	— 10 $\frac{1}{2}$
Rotterdamsche Lloyd.....	135 $\frac{1}{4}$	125	123 $\frac{1}{2}$	— 11 $\frac{1}{4}$
Stoomv.-Mij. „Nederland” ...	146 $\frac{1}{4}$	140	138	— 8 $\frac{1}{4}$
" " „Noordzee” ...	49	43 $\frac{1}{8}$	42 $\frac{1}{2}$	— 6 $\frac{1}{2}$

Op de Amerikaansche afdeling kwamen slechts zeer weinig omvangrijke zaken tot stand; over het algemeen was de vraag meer op spoorwegwaarden dan op industrieele aandelen gericht.

	15 Jan.	19 Jan.	22 Jan.	Rijzing of daling.
Americ. Smelting & Refining	56	55	55 $\frac{1}{2}$	— $\frac{1}{2}$
Anaconda Copper	99 $\frac{15}{16}$	97 $\frac{1}{4}$	96	— 3 $\frac{15}{16}$
Studebaker Corp.	121 $\frac{1}{8}$	119 $\frac{7}{8}$	118 $\frac{1}{2}$	— 2 $\frac{3}{8}$
Un. States Steel Corp.	107 $\frac{3}{8}$	108	107	— $\frac{1}{8}$
Atchison Topeka.....	104 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{1}{8}$	105 $\frac{1}{8}$	+ $\frac{1}{8}$
Erie	11 $\frac{3}{8}$	11 $\frac{1}{8}$	11 $\frac{15}{16}$	+ $\frac{9}{16}$
Southern Pacific.....	91 $\frac{1}{16}$	91 $\frac{1}{8}$	91 $\frac{1}{4}$	+ $\frac{9}{16}$
Union Pacific	141	140 $\frac{7}{16}$	141	—
Int. Merc. Marine orig. gew.	10 $\frac{3}{32}$	10 $\frac{9}{16}$	11 $\frac{1}{8}$	+ 1 $\frac{1}{32}$
" " " „ pref.	45	46	45 $\frac{1}{4}$	+ $\frac{1}{4}$

De geldmarkt bleef vrij ruim; prolongatie 3 $\frac{3}{4}$ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

De algemeene positie van de Tarwemarkt is weinig veranderd, maar vooral ook door de gebeurtenissen aan de Roer is de vraag in Europa verminderd, waarvoor tenslotte de Amerikaansche markt niet ongevoelig is ge-

bleven. De noteeringen te Chicago zijn in de afgelopen week geleidelijk gedaald. Daarentegen bleef de markt in Argentinië vast gestemd, hetgeen teneer betekenis heeft daar dit land nu juist in het begin van de oogstbeweging is. In de afgelopen week waren de verschepingen zoowel van Argentinië als van Australië belangrijk groter en daar die van Amerika circa onveranderd waren, is het totaal groot. Dit feit drukte ook de stemming in Europa, terwijl bovendien geen enkel der oogstberichten aanleiding gaf tot een willige stemming.

Natuurlijk, wij wezen er reeds de vorige malen op, moet men bij de overweging, dat er dit jaar een aanmerkelijk overschot van tarwe is, in aanmerking nemen, dat nog steeds de wereldvoorziening in hoofdzaak van Noord-Amerika afhangt, zoodat, indien er eindelijk eens een slechte oogst mocht komen, de toestand opeens radicaal gewijzigd zou zijn. Bovendien neemt men bij het schatten van de beschikbare hoeveelheden maar al te vaak aan, dat de geheele oogsten van Argentinië en Australië beschikbaar zijn vóór de nieuwe oogst van Amerika weder gereed is. Dit is in theorie geheel juist, maar indien het noodzakelijk was dat genoemde landen reeds vóór Juli zooveel exporteerden, dan zou de wereldreservevoorraad op een gevaarlijke wijze gereduceerd zijn. Op het oogenblik is er evenwel nog geen reden van bezorgdheid, want ook de berichten van de wintertarwe in Noord-Amerika zijn tamelijk geruststellend. Bovendien is de zichtbare voorraad daar wederom toegenomen.

De prijzen in Europa werden nog verder gedrukt door de zeer flauwe vrachtenmarkt en zooals gewoonlijk was de kooplust bij dalende prijzen gering.

Wat de Maïsmarkt betreft, deze was wat Noord-Amerika betreft in navolging van tarwe flauw gestemd; vooral de laatste dagen ondergingen de prijzen een nogal scherpe daling. Ook hierbij speelden de lagere vrachten een rol, doch ook de noteeringen in Chicago zijn aanzienlijk verlaagd. Ook van dit artikel is de beschikbare voorraad niet onaanzienlijk toegenomen en het heeft er allen schijn van dat Amerika toch wederom als belangrijk exporteur van Maïs zal optreden, vooral daar Argentinië verontrustende berichten zendt over den nieuwen oogst. De groote droogte zou aanzienlijke schade veroorzaakt hebben, zoo zelfs dat enkele particuliere berichten van een reductie in de opbrengst van 50 pCt. spreken. Dit lijkt wel zeer onwaarschijnlijk, doch in ieder geval zijn de noteeringen van Buenos Aires van den Mei-termijn opgelopen van 7.90 tot 8.30. In Europa was de vraag voor spoedig verwachte Platamaïs onbevredigend en de prijzen liepen eerder iets terug. De verschepingen waren weliswaar kleiner dan de vorige week, doch nog tamelijk groot voor den tijd van het jaar.

Tengevolge van de verdere daling van den Frankenkoers liepen de prijzen voor Donaugerst nog verder terug. Dit artikel staat op het oogenblik 10 à 15 pCt. beneden

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Mei	Mais Mei	Haver Mei	Tarwe Febr.	Mais Febr.	Lijnzaad Febr.
20 Jan. '23	118 $\frac{1}{2}$	72 $\frac{7}{8}$	44 $\frac{1}{4}$	11,90 ^{a)}	8,60 ^{a)}	18,25 ^{a)}
13 „ '23	119 $\frac{1}{8}$	73 $\frac{1}{8}$	44 $\frac{1}{8}$	11,65	8,40 ^{a)}	17,75
20 Jan. '22	114 $\frac{1}{8}$	53 $\frac{3}{8}$	38 $\frac{3}{8}$	11,10	7,50	18,—
20 Jan. '21	178 $\frac{1}{4}$	68 $\frac{1}{2}$	44 $\frac{7}{8}$	18,70	10,20	16,25
20 Jan. '20	270	140 $\frac{1}{4}$	82 $\frac{1}{4}$	13,70	6,25	21,70
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70

^{a)} per Januari. ^{b)} per Maart.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	22 Jan. 1923	15 Jan. 1923	23 Jan. 1922
Tarwe*	13,15	13,25	13,75
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	11,25	11,20	11,90
Mais (La Plata)	195,—	197,—	204,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²⁾	182,—	196,—	203,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	10,75	10,55	12,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) ¹⁾	14,10	14,30	16,50
Lijnzaad (La Plata).... ²⁾	440,—	427,—	394,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ per 1660 K.G.

^{a)} Nr. 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	14/20 Januari 1923	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	14/20 Januari 1923	Sedert 1 Jan. 1922	Overeenk. tijdvak 1921	1922	1921
Tarwe	38.347	64.561	39.153	3.129	3.129	325	67.690	39.478
Rogge	14.320	33.689	50	—	—	—	33.689	50
B ekweit.....	313	1.070	2.138	—	—	—	1.070	2.138
Mais	10.372	61.950	64.607	6.551	8.224	19.501	70.174	84.138
Gerst	663	4.849	8.408	2.875	3.175	685	8.024	9.093
Haver	1.751	3.550	840	—	228	—	3.778	840
Lijnzaad	716	5.199	13.320	1.225	2.509	18.101	7.708	31.421
Lijnkoek	4.500	11.564	13.405	—	—	470	11.564	13.875
Tarwemeel	154	4.225	2.208	—	1.027	772	5.252	2.980
Andere meelsoorten	—	174	735	—	—	742	174	1.477

Maïs, wat de consumptie aanmerkelijk zou moeten bevorderen; toch is hiervan weinig te bespeuren. Het gevolg hiervan is dat het aanbod slechts met moeite opgenomen wordt.

In Haver was de omzet gering; in de prijzen kwam niet veel verandering.

Voor Lijnzaad bleef de stemming vast. De verschepingen waren deze week iets kleiner dan de vorige week en daar Amerika iets meer betrok en Indië slechts weinig exporteerde, is het totaal voor Europa niet bijzonder groot. De vaste stemming voor spoedig leverbare lijnolie hield aan en dientengevolge bleef ook de attentie voor spoedig verwachte partijen lijnzaad bestaan. Deze worden verhandeld tot een groote premie vergeleken bij latere afladingen.

Nederland. De toestand van de tarwemarkt is hier onveranderd gebleven; slechts af en toe kwamen zaken tot stand. Er is hier nog een tamelijk groote voorraad beschikbaar, waarvoor de koopers slechts weinig aandacht toonen. De vraag voor Maïs was de meeste dagen teleurstellend. De aanvoeren waren niet groot, zoodat de locale voorraad althans niet vergroot werd. Er werd evenwel slechts weinig van de opgeslagen hoeveelheid afgewerkt. Dit geldt zoowel voor Mixed- als voor La Plata maïs. Het binnenland kocht verscheidene partijen Donau-gerst te Antwerpen. De prijzen daarvan kwamen zeer laag uit in verband met den dalenden Frankenkoers. Ook ten onzent bleef regelmatig vraag bestaan voor spoedig verwacht Lijnzaad.

23 Januari 1923.

**SUIKER.
NOTEERINGEN.**

Data	Amsterdam per Jan.	Londen			New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per	Amer. Granulated c.t.f.	
			Januari/Maart	Jan./Maart	
18 Jan. '23	f 23 ³ / ₈	Sh. 54/9	Sh. 19/7 ¹ / ₂	Sh. 22/1 ¹ / ₂	\$ cts. 5,02
11 " '23	" 24 ¹ / ₈	55/-	19/9	23/-	5,44
18 Jan. '22	" 20 ¹ / ₂	51/-	20/-	18/3	3,61
18 Jan. '21	" —	76/-	40/-	—	5,39
4 Juli '14	" 11 ¹³ / ₃₁	18/-	—	—	3,26

In verband met de iets williger stemming van Cuba-planters daalden de noteeringen in Amerika eenigszins en waren deze bij opening en sluiting der week resp. als volgt: Spot Centrifugals 5.34/5.02; Maart 3.38/3.33; Mei 3.50/3.46; Juli 3.60/3.58 en September 3.67/3.66.

In sympathie hiermede noteerden ook alle andere suikermarkten wat lager, ofschoon dank zij de gezonde positie van het artikel de stemming in de productielanden over het algemeen prijshoudend bleef.

De laatste Cubastatistiek luidt:

	1923	1922	1921
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten N.O. 13 Jan.	87.696	28.932	35.972
Tot. sedert 1 Dec. '22-13 Jan. '23	218.412	61.640	64.316
Aantal werkende fabrieken	108	67	100
Weekexport 13 Jan.	60.933	13.259	14.581
Weekexport oude oogst	3.478	92.191	18.923
Tot. exp. sedert 1 Dec. '22-13 Jan. '23	142.306	24.184	18.923
Totale voorraad op 13 Jan.	81.097	844.037	210.345
Totale voorraad O.O.	4.991	—	—

Van Java werden geen nieuwe afdoeningen gerapporteerd uit den nieuwen oogst en ging er in suiker uit den ouden oogst nagenoeg niets om; de noteeringen hiervoor liepen echter ietwat terug.

Willett en Gray verminderden hunne raming voor Formosa en Japan tot 405.800 tons, hetgeen ongeveer hetzelfde is als de opbrengst van verleden jaar.

Hier te lande richtte men zich eveneens naar Amerika en sloeg de sedert weken heerschende lusteloosheid over tot eene bepaald flauwe stemming met aanbod, waardoor de prijzen op de termijnmarkt met ongeveer f 0.75 tot f 1 daalden. Januari/Maart noteert thans ongeveer f 24.25 en Mei ca. f 23.37¹/₂. De omzet bedroeg op de termijnmarkt 700 tons.

Met verwijzing naar no. 362 der E. S. B. van 6 December ll. volgen hieronder de laatste totaalcijfers der ramingen door Willett en Gray van de wereldsuikerogsten:

	1922-'23	1921-'22
Riet	12.699.000	12.667.500 tons
Biet	5.375.500	4.984.400 "
Totaal	18.074.500	17.651.900 tons
Minus de gewone aftrek voor de productie van Britsch-Indië	2.575.000	2.500.000 "
	15.699.500	15.151.900 tons,

hetgeen voor deze campagne eene vermeerdering zou betekenen van ruim 350.000 tons vergeleken bij hunne laatste raming.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands).

	20 Jan. '23	13 Jan. '23	6 Jan. '23	20 Jan. '22	20 Jan. '21
New York voor Middling ..	28,40 c	27,80 c	26,60 c	18,05 c	17,35 c
New Orleans voor Middling	28,— c	27,25 c	26,88 c	16,75 c	15,— c
Liverpool voor Fy Middling	16,30 d ¹	15,65 d ²	15,11 d ³	10,53 d	10,33 d

¹) 19 Jan. ²) 12 Jan. ³) 5 Jan.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens.
(In duizendtallen balen)

	1 Aug. '22 tot 20 Jan. '23	Overeenkomstige perioden	
		1921-'22	1920-'21
Ontvangsten Gulf-Havens..	3588	2765	3043
" Atlant.Havens	791	1048	844
Uitvoer naar Gr. Brittannië	978	891	1022
" " 't Vasteland.	2152	2342	1734
" " Japan etc...	—	—	—

Voorraden in duizendtallen

	20 Jan. '23	20 Jan. '22	21 Jan. '21
Amerik. havens.....	951	1230	1440
Binnenland.....	1256	1532	1641
New York	—	85	69
New Orleans	—	327	446
Liverpool	918	1010	1068

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp, Leonard Jacobson & Zonen en G. Bijdendijk).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
20 Jan. 1923	¹)	¹)	2.270.000	23.300	¹)
13 " 1923	1.412.000	19.825	2.197.000	23.100	6
6 " 1922	¹)	¹)	¹)	¹)	¹)
20 Jan. 1922	1.868.000	¹)	2.982.000	16.200	¹)

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
20 Jan. 1923....	41.000	1.948.000	187.000	4.418.000
20 Jan. 1922....	69.000	2.530.000	181.000	5.007.000

¹) Feestdag.

COPRA.

De markt opende deze week onveranderd, doch later liepen de prijzen terug. Handelaars toonden in verband met den slechten politieken toestand weinig lust zaken van eenig belang te ondernemen, terwijl ook de consumptievraag klein was; anderzijds blijft echter het aanbod gering.

De markt sluit met koopers voor:

Java f.m.s.	f 30,37 ¹ / ₂
Ned.-Ind. f.m.s.	" 30,12 ¹ / ₂

22 Januari 1923.

RUBBER.

De markt bleef zeer vast gedurende de afgelopen week. Prijzen stegen nog iets en de vraag van de Amerikaansche zijde bleef voortduren.

De slotnoteeringen zijn: einde voorafgaande week:

Prima Crêpe Januari ..	92 ct.	84 ¹ / ₂ ct.
" " Febr./Mrt	92 ¹ / ₂ "	85 ¹ / ₂ "
" " April/Juni	94 "	87 ¹ / ₂ "
Smoked Sheets Januari ..	90 ¹ / ₂ "	85 ¹ / ₂ "
" " Febr./Mrt	90 ¹ / ₂ "	85 ¹ / ₂ "
" " April/Juni	94 "	87 "

22 Januari 1923

**VERKEERSWEZEN.
SCHEEPVAART.
GRAAN.**

Data	Petro-grad Londen/ R'dam	Odessa Rotter- dam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotter- dam	Bristol Kanaal	Rotter- dam	Engel- land
15-20 Jan. 1923	—	—	11 c ¹	3/-	23/-	23/-
8-13 „ 1923	—	—	12½ c ¹	3/3	26/4	26/4
16-21 Jan. 1922	—	—	16 c ¹	4/6	36/3	36/3
17-22 Jan. 1921	—	—	7/-	6/9	35/-	35/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11¼	1/11¼	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rivier	Rotter- dam	Gothen- burg
15-20 Jan. '23	6/-	10/7	11/6	12/10	5/7	6/9
8-13 „ '23	6/5	11/1½	11/7	12/3½	4/6	6/9
16-21 Jan. '22	7/-	12/-	14/6	13/6	6/6	8/9
17-22 Jan. '21	7/6	17/6	15/-	17/6	8/-	—
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivoo- stock West Europa	Chili West Europa (salpeter)
15-20 Januari 1923..	25/6	31/-	35/-	36/-
8-13 „ 1923..	27/-	31/9	35/-	36/3
16-21 Januari 1922..	22/6	30/-	35/-	30/-
17-22 Januari 1921..	37/6	—	—	50/-
Juli 1914..	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Amer. cents p. 100 lbs.

VRACHTENMARKT.

Het belangrijkste op de vrachtenmarkt is de weinige vraag naar ruimte voor graan. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de bezetting van de Ruhr door Frankrijk, waardoor de markt nog verder is gedaald en waardoor tevens alom een gevoel van onzekerheid is ontstaan, zoodat niemand lust gevoelt om aankopen van graan van eenigen omvang te doen. In hoofdzaak betreft dit West Europa, en wat de afluadhavens aangaat Argentinië. In December zijn tal van booten bevracht voor Januari-Februari belading vanaf Zuid-Amerika tegen vrachten van 27/6 tot 29/-, welke ladingen nu eerst verkocht moeten worden alvorens de bevrachters aandacht aan verdere ruimte gaan schenken. Argentinië is anders meestal in dezen tijd van het jaar de drukste markt, daar de verschepingen van den nieuwen oogst omstreeks dezen tijd beginnen. Vele reeders hebben dan ook hunne booten naar Argentinië gestuurd in de hoop een goede vracht thuis te kunnen bedingen. Deze booten beginnen thans de markt te drukken, doch zelfs tegen veel lagere vrachten dan begin Januari afgesloten, zijn er geen liefhebbers. Eenige booten hebben dan ook ladingen lijnzaad geaccepteerd naar de Vereenigde Staten tegen \$ 5,50 en \$ 5,75. Het is te hopen, dat er spoedig beweging in deze markt zal komen, want anders kan de toestand voor de reeders zeer ernstige gevolgen met zich brengen. Een troost is het dat veel graan voor verscheping aanwezig zal zijn. Dit alleen kan echter geen verandering in den toestand brengen.

De vraag naar ruimte van Noord-Amerika en de Golf is ook niet groot, doch van daar werden eenige booten bevracht. Van Northern Range naar Antwerp/Hamburg range werd weer tegen een lager cijfer afgesloten en 10½ cents per 100 lbs. schijnt het maximum te zijn, dat voor eenigszins groote booten is te bedingen. Van de Golf is 13½ — 14 cents het cijfer.

Ook op de vrachten van Australië werken dezelfde invloeden. De vracht van West Australië naar U.K. Continent is thans tot ± 40/- gedaald.

In verband met de slechte thuisvrachten zijn de uitgaande vrachten van Wales iets gunstiger. Er is nu 13,6 te krijgen naar la Plata, down river en 14/- naar Rosario. Naar andere bestemmingen zijn de vrachten echter hetzelfde gebleven.

De thuishkomende vrachten van de Middellandsche Zee blijven ongeveer hetzelfde en ook de vrachten van Britsch Indië kunnen zich ongeveer handhaven, al is de stemming erder lager dan hooger.

22 Januari 1923.

**INKLARINGEN.
NIEUWE WATERWEG.**

Landen van herkomst	December 1922		December 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	44	34.498	35	27.068
Groot-Brittannië	350	298.591	265	194.234
Duitschland	80	116.820	46	57.878
Noorwegen	36	73.704	20	39.143
Zweden	29	23.592	11	5.471
Denemarken	5	1.594	1	419
Rusland-Oostz.h.	4	1.815	2	350
Finland.....	4	2.942	11	6.217
België	42	65.436	16	27.143
Frankrijk	39	32.383	67	54.778
Spanje	39	63.772	32	47.217
Portugal	3	1.854	—	—
Italië.....	15	37.253	12	34.603
Levant	1	2.001	1	1.624
Rusland-Zw. Zee	—	—	1	2.702
Roemenië, Bulg.	3	6.899	4	6.585
And. Midd. Zeeh.	22	47.696	11	22.917
Senegal, Dakar..	—	—	1	963
Over. Wk. Afrika	3	6.334	3	7.725
Oostkust Afrika	5	17.658	—	—
Zuid-Afrika	1	3.203	7	23.461
Voor-Indië	7	26.715	7	22.712
Achter-Indië ..	1	3.460	4	18.480
Ned. Oost-Indië	3	11.671	7	25.383
And. Aziat. hav.	7	31.449	8	38.125
Australië	5	20.269	2	7.775
Vereen. Staten..	45	176.870	31	130.505
Canada	12	37.021	7	20.755
Midden-Amerika	3	10.814	—	—
Brazilië.....	2	6.726	4	13.079
Argent.,Uruguay	11	33.347	7	20.724
Chili	2	7.005	—	—
South Georgia..	1	1.659	—	—
Totaal	824	1.205.051	623	858.036
Periode 1 Jan.— 31 December ¹⁾	9.453	13.522.320	9.314	12.233.423
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	226	355.915	190	279.344
Britsche	282	377.514	212	284.942
Duitsche	120	112.559	73	55.969
Noorsche	52	69.873	24	25.434
Belgische	2	461	7	16.192
Fransche	40	46.445	48	44.313
Zweedsche.....	22	24.831	15	17.330
Deensche	6	17.798	2	1.129
Vereen. Staten..	18	67.173	12	42.994
Andere	56	132.482	40	90.389
Totaal	824	1.205.051	623	858.036

¹⁾ 1913, 11.443 schepen met 139.155.43 N. R. T.

(Dirkzwager's Scheepsagentuur Maassluis.)

DORDRECHT/ZWIJNDRECHT.

Landen van herkomst	December 1922		December 1921	
	Aantal schepen	N. R. T.	Aantal schepen	N. R. T.
Binnenl. havens.	7	3.519	—	—
Groot-Brittannië	3	755	—	—
Duitschland	1	362	9	3.236
Finland.....	—	—	1	570
België	2	165	1	94
Spanje	1	1.024	—	—
Danzig	2	743	—	—
Totaal	16	6.568	11	3.900
Nationaliteit.				
Nederlandsche..	2	405	1	94
Britsche	2	415	—	—
Duitsche	12	5.748	8	2.590
Noorsche	—	—	2	1.216
Totaal	16	6.568	11	3.900

(Gerard Mauritz.)